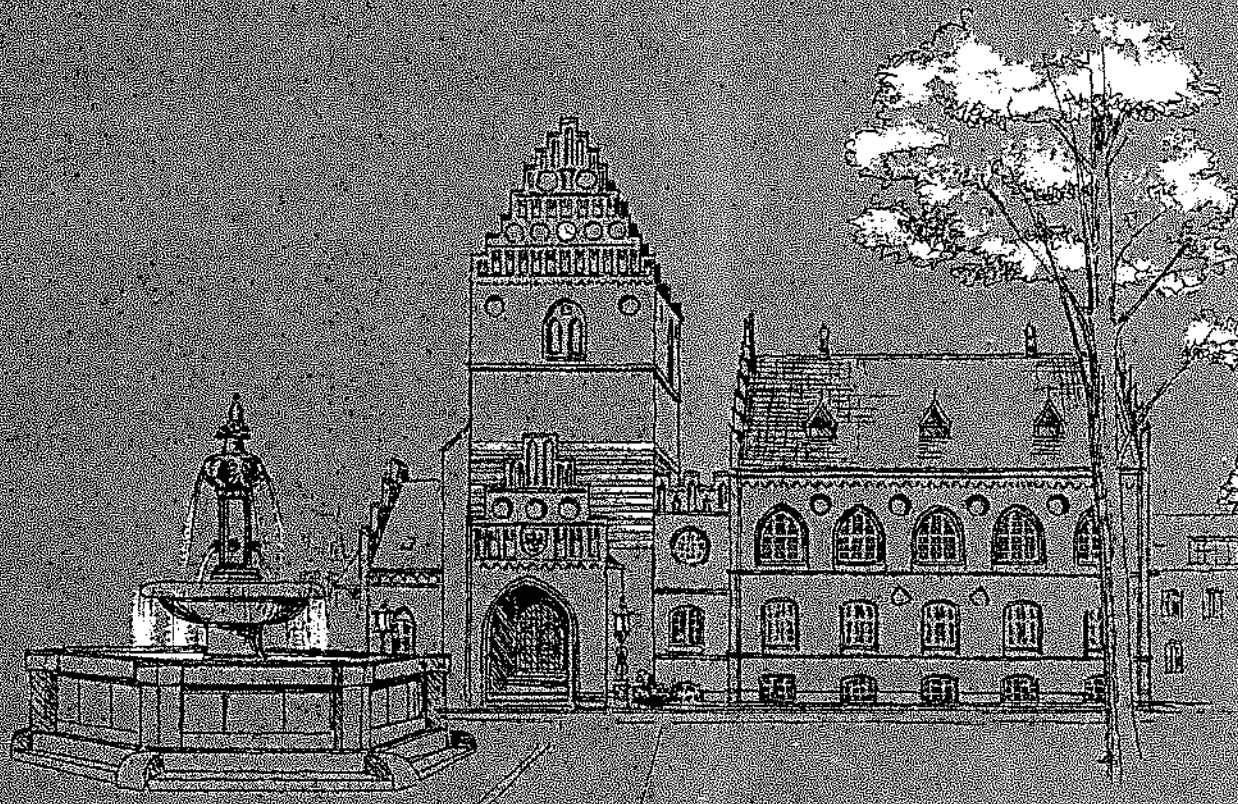

ÅRSSKRIFT
FOR
ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 58 · OKTOBER · 1976

roars kilde

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER SAMFUNDET
Nr. 58 - OKTOBER - 1976

Generalforsamlingen

Lørdag den 6. november 1976 afholdes

Kl. 16.30: GENERALFORSAMLING på Hotel Prindsen, Algade.

Dagsorden:

1. Beretning.
2. Regnskab.
3. Lånesager.
4. Fastsættelse af kontingent 1977/78.
5. Valg til bestyrelsen.
6. Valg til revisor.
7. Eventuelt.

Kl. 18.00: JUBILAR- og ÅRSFEST på Hotel Prindsen, Algade.

Der serveres oksehøjreb m/ gemyse og isanretning, dertil 1/2 fl. rødvin samt 2 glas hedvin.

Prisen pr. kuvert og for deltagelse i festen andrager kr. 125,-, *der opkræves ved middagen* (må ikke sendes pr. post).

Derefter dans, indledt med polonaise.

Kun adgang for medlemmer. Foreslå klassekammeraterne, at de også deltager.

Påklædning: Smoking eller mørkt tøj.

Tilmelding senest 1. november til assurancefirmaet Henry Carstensens kontor, Algade 19, Roskilde, mellem kl. 9 og 16.30 alle hverdage undtagen lørdag på tlf. 03 - 35 33 33.

Til ballet, der begynder ca. kl. 21, er der gratis adgang for alle medlemmer.

NB! Medlemmer blandt jubilarerne, der har modtaget særlig indbydelse, bedes af hensyn til bordplanen tilmelde sig på det fremsendte kort.

Betal venligst kontingentet for 1976/77 straks på vedlagte indbetalingskort. (Se kontingentbeløbet andetsteds i bladet).

Med venlig hilsen
BESTYRELSEN

For vor egen skyld - eller for de andres?

Skal vore ganske unge skolekammerater få lov til at udvikle sig efter deres evner?

Man kan strengt taget ikke bebrejde roskildenserne, som er medlemmer af vort samfund, at de lider under en egoistisk, ubændig trang til at more sig selv.

Vore forskellige arrangementer i de senere år har vist, at tilslutningen bestemt ikke røber sådanne tendenser, selv om foranstaltningerne var gode nok. Selv til vore jubilar- og årsfester er tilslutningen behersket.

Alligevel er vi glade for at vide, at over 1000 gamle elever fra Roskilde Katedralskole stadigt slutter op om Roskildenser-Samfundet.

Måske er det derfor helt andre former for indsats, man ønsker at yde!

En gammel students råd

Ved vor sidste generalforsamling sad redaktøren af ROARS KILDE ved siden af en student fra 1915.

Han ærgrede sig over at høre, at vor studie- og uddannelsesfond for første gang havde måttet sige nej til adskillige ansøgere - alene på grund af manglende midler.

»Vi må da, for pokker, være mange, som i dag har grund til at være tilværelsen taknemmelig for, at vi i vor barndom og ungdom kunne få den skolegang og uddannelse, som senere har dannet baggrund for en karriere eller et rimeligt levebrød.

Hvad ville det betyde for os, at vi betænkte studie- og uddannelsesfonden med et eller andet beløb, - vi kunne gøre det årligt sammen med kontingentbetalingen, - og måske med et lidt større beløb ved særlige lejligheder som jubilæer o.l.

Regnskabet fortæller jo, at kun 435 kroner ialt er indgået sammen med sidste års kontingent til dette formål - fra over 1000 medlemmer. Skriv dog noget om det i ROARS KILDE!«

Er der da brug for det?

Blandt folk nutildags hersker ofte den opfattelse, at man er nået så langt i retning af social velfærd og uddannelsesstøtte, - at der jo nok ikke er nogen, som behøver at tænke på, hvordan de skal klare sig!

Lad det være sagt klart og tydeligt: DET ER IKKE SANDT!

Der findes mange, som af forskellige grunde ikke har kunnet få nødvendig støtte til fortsat uddannelse.

Rektor Henrik Lange bekræftede på sidste generalforsamling, at flere gymnasiaster og HF'er ikke ville have kunnet afslutte deres skolegang uden den støtte, de fik fra Roskildenser-Samfundet.

Lad os ikke bedrage af, hvordan det hele ser ud på papiret. *Det er virkeligheden, som tæller.* De sidste års restriktioner har også gjort det dyrere at opnå studielån, og erhvervsarbejde hænger ikke på træerne som før.

Hvad kan vi gøre?

Den letteste, - men til gengæld også mindste ting vi kan gøre, er at sætte 10 eller 20 kroner ekstra på vor giroindbetaling af kontingent. For mange vil den beskedne merudgift intet synderligt betyde; men tænkte vi os, at alle gør det, vil det skaffe vor uddannelsesfond mindst 10.000 kroner ekstra - om året!

Det kunne også tænkes, at tilskyndelsen til at gøre noget for fonden måske hang sammen med, at man var jubilar. Jubilarer plejer at blive fejret; men hvad om det var dem selv, der fejrede jubilæet?

Har man - ret beset - ikke så meget at være taknemmelig over, at man selv burde være den, der ydede noget?

Hvorfor da ikke begynde sit jubilæum med at kigge på sin bank- eller girokonto og sende Roskildenser-Samfundets studie- og uddannelsesfond et rundeligt beløb. Med »rundeligt« kan man (efter sit hartkorn) mene alt - lige fra 50-100 kroner og op til 10.000 kroner.

Alt vil jo blive brugt på god måde.

Lad være med at udskyde afgørelsen

Selv de bedste tanker er først af virkelig værdi, når de bliver virkeliggjort.

Lad derfor være med at sige: »Det var sandelig en god idé. Den skal jeg huske ved lejlighed.« Gør det hellere nu.

Fra klerkeskole til undervisningsby

Undervisning i Roskilde 1976

Sammen med et riges etablering og dets oprettholdelse hører undervisnings- og uddannelsesinstitutter, som ved deres arbejde kan forsyne samfundet med den nødvendige lærdom og kundskab til at udfylde dets styrende og fremmende organer.

Fra tidernes morgen – og det vil sige fra tiden omkring år 1000 – har der i det samlede Danmarks hovedstad, Roskilde, foregået undervisning af den ungdom, som gerne skulle bære den kommende generation videre og udbygge det eksisterende samfund.

Selv om en minutios datering aldrig har været mulig, menes det dog, at det, der sidenhen blev til Roskilde Katedralskole, stiftedes i bebyndelsen af 1020'erne.

Samfundsdelingen dengang førte med sig, at al boglig viden, – hvis man da ellers kan tale om en sådan, – lå hos kirken. Krigerstanden, håndværkerstanden og bønderne var hver for sig travlt optaget af deres nødvendige opgaver for et nystiftet rige.

Derfor blev den første lærde skole i Roskilde da også præget af den religiøse og teologiske linje.

Gennem senere tider udvikledes kundskabstilægnelsen, både med hensyn til mål og indhold. Bevæger vi os rask ca. 950 år frem i tiden, må vi opregne flere væsentlige faktorer i undervisningens og uddannelsens opbygning:

Universitetscentret

Undervisning til opnåelse af studenter- og HF-eksamen

Folkeskole, private skoler o.l.

Erhvervs- og fagskoler

Højskoler

Fra sin eneste skole i Middelalderen har Roskilde udvidet sin indsats på kundskabstilægnelses område til et net af skoler og institutter, der i 1976 gør byen til et veritabelt undervisningscentrum.

Derfor har da også redaktionen af ROARS KILDE besluttet at vælge »Undervisning i Roskilde 1976« som hovedtema for dette årsskrift.

Roskilde Universitetscenter (RUC)

Lad det være sagt med det samme: Dette skal være et forsøg på en objektiv skildring af RUC, – muligvis den første; læseren er faldet over.

Gennem måneder, ja år, er den, der følger med i presse og radio/TV, blevet hjernevasket med hensyn til opfattelsen af RUC. Få foretagender i vort land har i højere grad været katebald for politiske og journalistiske hedspor; i stedet for at bidrage til en fornuftig udvikling på RUC, har man styrket og opgejlet de yderligtgående tendenser, som man så ganske selvfølgelig træffer, hvor ungdom under uddannelse færdes.

Lad os derfor her nøgternt betragte, hvad RUC egentlig står for – og er.

— — —

Det var i juni 1970, at oprettelsen af et universitetscenter ved Roskilde blev besluttet ved lov. Allerede året efter lå de første forslag om tre »basisuddannelser« klar. I august 1972 færdiggjordes bygningerne i fase 1, og i september 1972 ankom 650 studenter for at starte deres uddannelse. Sjældent eller aldrig har man tidligere kunnet etablere et sådant forehavende på så kort tid.

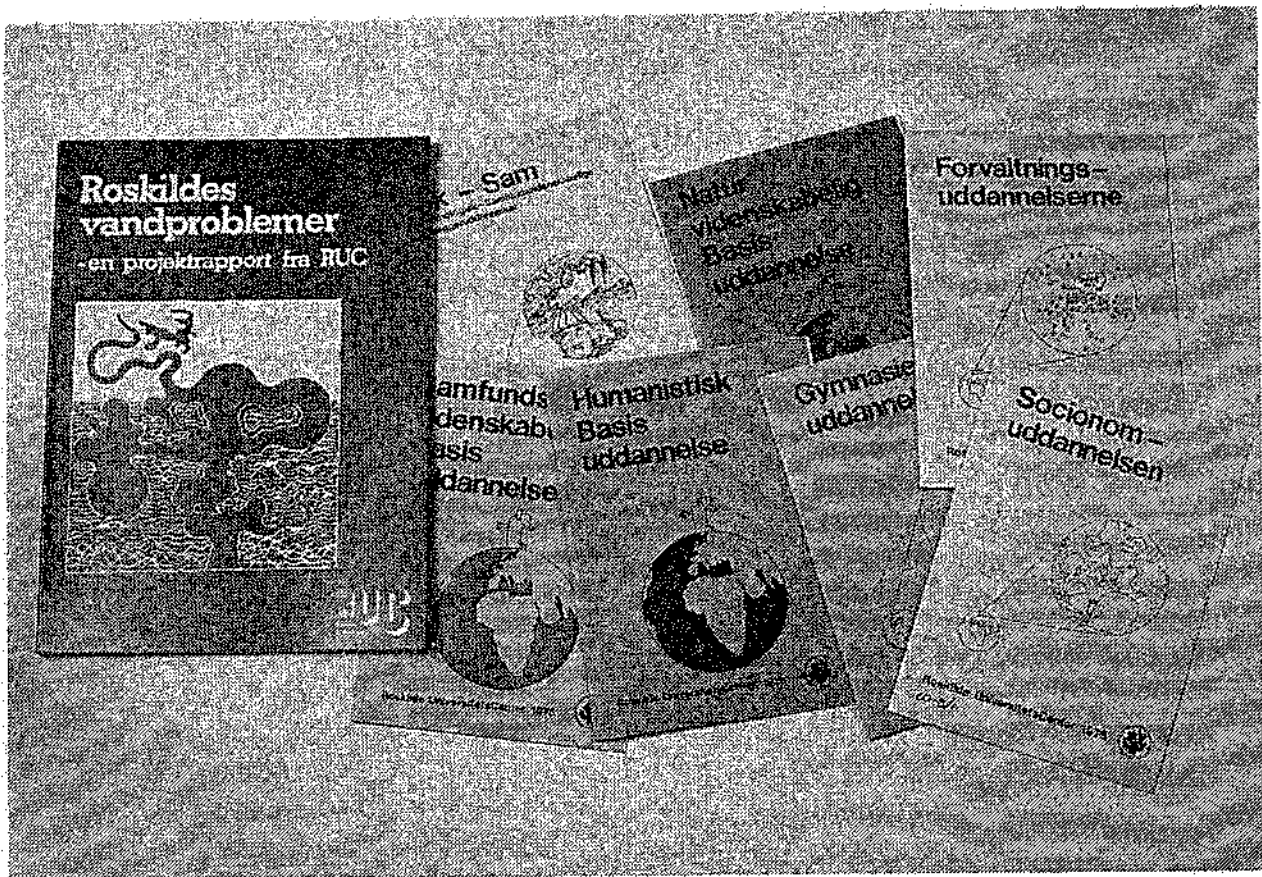
De tre basisuddannelser, hvis studietid var ansat til 2–2½ år, omfattede en humanistisk linje, en samfundsvidenskabelig linje og en naturvidenskabelig.

Hver af disse basisuddannelser omfattede visse obligatoriske kurser, der altså *skulle* følges, samt visse valgfrie. Alle disse kurser udgør ca. halvdelen af studiearbejdet.

Studiearbejdet er først og fremmest problemorienteret, – d.v.s. at man under studiet kan arbejde med såvel verdensomspændende problemer eller med problemer fra det helt nære samfund.

En stor del af studiearbejdet foregår i projektgrupper af størrelsen 6 til 9 studerende. Her læres et kollektivt ansvar, sådan som man senere vil møde det ude i samfundet. I hvert semester arbejdes der i grupperne normalt med 1 projekt. Projektrapporten er gruppens analyse og beskrivelse (evt. løsning) af det valgte problem. Undervejs i studiet vurderes rapporterne af andre studerende og af lærerne; de fremlægges endvidere til eksamen.

I RUC's første år var der en tilbøjelighed til ved projektvalget at slå et større brød op, end tiden og ressourcerne tillod. Man har nu lært at

begrænse projekternes art og omfang, så de netop svarer til et semesters gruppearbejde. Emneudvælgelsen foregår i samarbejde mellem gruppen og dens vejledende lærer, som skal godkende emnet.

Som et udmærket eksempel på en samfundsrelevant projektundersøgelse kan nævnes en rapport fra 1974, hvor man inden for den naturvidenskabelige linje arbejdede med »Roskildes vandproblemer«. Selv for en usagkyndig er der meget at hente i læsningen deraf. Der er næppe tvivl om, at den interesse for miljøbeskyttelse, som tidens udvikling har medført, vil finde en rimelig og god støtte i den slags rapporter; de studerende vil på forhånd blive vænnet til at anskue deres senere arbejdsproblemer på en analytisk måde.

Udover basisuddannelserne findes en række andre områder for RUC. Man uddanner lærere til gymnasie- og HF-undervisning (cand. mag.), – man arbejder med mellemuddannelse og kandidatuddannelse inden for Forvaltning, – så er der socionomuddannelsen, der fører frem til socialt arbejde, – og der er den teknologisk-samfundsvidenskabelige uddannelse, som man finder et sidestykke til på Danmarks Tekniske Højskole.

Under Universitetscentret hører et forlag og et trykkeri. Endnu har produktionen af egentlige lærebøger været lille, men der er i centrets levetid produceret talrige lærerarbejder om specielle emner, og til mangfoldiggørelse af projektopgaverne fra de mange grupper er trykkeriet uundværligt.

Med rektor *Bent Jørgensen* som gæstfri guide fik ROARS KILDE's redaktør lejlighed til en rundgang på universitetscentret og en uddybende samtale om dets arbejde.

Centret består af nogle enkelte ret store bygninger og et større antal såkaldte »huse«. Hvert hus rummer studieplads for 63 studerende, nemlig 9 grupper à 7 studerende (et erfaringsmæssigt ideelt antal). Dertil kommer så den vejledende lærer og sekretæren, hvis opgaver ligger inden for organiseringen af mangfoldiggørelse af rapporter og hjælpemateriale. I hver af husets to etager findes et teorirum med plads til ca. 35 personer. Rundt om dette er så gruppelokalerne anbragt.

Centrets største auditorium rummer kun ca. 150 studerende, men ved særlige lejligheder, hvor flere kan være interesseret i, hvad her foregår, kan givenheder, taler, diskussioner

pr. internt TV overføres til samtlige huses teorirum.

De naturvidenskabelige »huse« er selvfølgelig bygget lidt anderledes op med særlig hensyntagen til tekniske indretninger og behov.

Der findes tre biblioteker, der iøvrigt (og usædvanligt for universitetsbiblioteker) er offentligt tilgængelige. Det ene af dem er specielt viet tidsskrifter.

— — —

Rent sagligt skulle universitetet rumme de allerbedste muligheder for arbejdskoncentration og trivsel. Rummene er praktisk beliggende, de er hensigtsmæssigt møbleret, og man har givet vægge og døre livlige farver, — visse større steder også møbelstofferne. Interiørerne er gennemtænkt og behagelige for øjet.

Byggeriet i sig selv er så rationelt, at man inden for det enkelte hus kan foretage rumforandringer på grundlag af fleksible moduler.

På samme måde overlader man også til den enkelte gruppe at indrette sit lokale, som man finder det hensigtsmæssigt i gruppen, — man overlader blot de nødvendige møbler dertil.

Hvert hus har sin egen kantine og opholdsrum, hvorved der er anbragt et tekøkken.

— — —

På vor rundtur opleves centret som et arbejdsomt, venligt miljø.

»Vi har brug for arbejdsro, — på flere end en måde,« siger rektor Bent Jørgensen. »Der findes rundt om i Europa omkring en snes centre af lignende struktur. Interessant nok har flere af dem også været gennem begyndervanskeligheder og kriser, — men også hos dem er de ved at blive overvundet. En så ny universitetsform må have sin rimelige prøvetid og tilpasningstid, før man fælder dom over dens præstationer. Også her er tingene nu ved at falde til rette.«

At der også for andre foregår noget yderst interessant herude på Marbjerg Mark, fik redaktøren bekræftet, da han sidste år under et møde i Bruxelles måtte konstatere, at professor Henri Jannes, tidligere belgisk minister, i en privat samtale udtalte, at det eneste han mente for alvor at kunne lære noget af i Danmark, var RUC.

— — —

Det må være mere end et forfængeligt håb, at RUC i de næste kommende år må kunne frigøre sig for den dødvægt, som visse studentergruppers upåkalde og provokerende adfærd har lagt på RUC's renommé. Selve universitetscen-

trets grundtanke er for god til at blive ødelagt af uansvarlige kredse.

Gymnasier og HF-undervisning

Der findes i dag inden for det område, man i ældre tid kaldte »højere almenkole«, i Roskilde tre væsentlige undervisningssteder, nemlig Roskilde Katedralskole (som vi slet ikke skal omtale her), Roskilde Amts Gymnasium og endelig Forberedelseskurset i Roskilde (F.I.R.).

Vi besøger amtsgymnasiet, som har til huse i Katedralskolens gamle bygninger på Domkirkepladsen.

»På min vej over Domkirkepladsen bemærkede jeg, at Katedralskolens devise, ARTIBUS INGENUIS, stadig står over bygningen,« var min første replik.

»Hvad der kan være godt nok for Katedralskolen, kan også være udmærket for amtsgymnasiet,« var rektor *Knud Hemmingsens* hurtige svar. »Iøvrigt var det jo en noget underlig affære, at Katedralskolen næppe var flyttet ud på Holbækvej, før man oprettede et andet gymnasium i den gamle bygning her. Takket være vor hurtige vækst, sidder vi nu med nøjagtigt de samme problemer, som Katedralskolen måtte døje med — manglen på plads! Der foreligger færdige planer for en udvidelse af skolen. Vi savner gymnastikfaciliteter, — dem må vi skaffe os ved opførelse af en særlig bygning ned mod Set. Ibsvej; så kan huset på hjørnet af Bondetinget ændres til andre formål. Også kantine og fælleslokaler må vi skaffe os; det bliver nok i en vinkelbygning ned ad Bondetinget og ind mod Skomagergade.«

»Hvordan har stigningen været siden 1969?«

»Roskilde Amts Gymnasium har nu ca. 850 gymnasieelever og ca. 150 HF-studerende. Der er tre matematiske linjer, fysisk, biologisk og samfundsmatematisk; to sproglige: nysproglig og samfundssproglig. Der er valgfrihed mellem fransk og russisk, sidste år var der yderligere 25, som valgte spansk; ligeledes filmkundskab med musik eller formuung. Her var tilstrømningen så stærk, at vi kun kunne ta' de halve.«

»Hvor stor er skolens lærerstab?«

»Der er 46 lærere, hvoraf dog de 6 er time-lærere.«

Forberedelseskurset i Roskilde (F.I.R.)

»Rektor Hemmingsen, — vi har fået at vide, at De udover rektoratet her på amtsgymnasiet er

tilsynsførende med undervisningen på Forberedelseskurset i Roskilde... «

»Det gælder nu kun HF-undervisningen... «

»Er det rigtigt, at F.I.R. er Roskildes største undervisningssted?«

»Ja, på en vis måde. Der er nemlig over 800 elever; men her studeres enkeltfag, både 8., 9.- og 10.-klasses fag, hvortil så kommer HF-fagene. Man kan på 3 år sammenstykke elementerne til en HF-eksamen.«

Udover de nævnte undervisningsområder beskæftiger F.I.R. sig også med Teknisk forberedelseseksamen (TF) og Udvidet tekn. forberedelseseksamen (UTF). Man kan læse sig op til den lille latinprøve, man kan lære maskinskrivning og regnskabsføring.

Før tiden forhandles der med de kommunale myndigheder om overtagelse af en af de folkeskoler, der på grund af befolkningsflytningen mod byens yderkanter skal nedlægges.

Desuden finder der en koordination sted mellem F.I.R. og de forskellige oplysningsforbund. Det er derfor også naturligt, at disse har sæde i styrelsen sammen med repræsentanter for primærkommunerne.

Løvrigt planlægger amtet tilsvarende forberedelseskurser i Køge og Greve.

Folkeskole, private skoler o.l.

Hovedgrundlaget for dansk skoleuddannelse anno 1976 er som bekendt Folkeskolen. Til denne knytter sig en række andre undervisningsformer, særundervisning m.m.

Skoledirektøren i Roskilde, *B. Kehlet Nørshov*, har søgt at hjælpe ROARS KILDE ved særdeles imødekommende at stille fornødent materiale om byens skolevæsen til vor disposition. Der eksisterer for tiden ikke færre end 16 kommunale skoler inden for det geografiske område, som Roskilde skal dække. Elevantallet blev ved forrige skoleårs begyndelse angivet til 7.509.

To af skolerne er dog under afvikling, — det gælder Allehelgens og Gråbrødre Skole, som begge er af ældre dato, og hvis beliggenhed i bykernen ikke længere er så påkrævet som før i tiden. Gennem disse to skolars nedlæggelse indvinder man som omtalt lokaler til brug for Forberedelseskurset i Roskilde med dets mange studerende.

Skolevæsenet råder over lejrskoler i Nordvestsjælland, i Thy og i Sønderjylland.

Der er i kommunen etableret såvel hjemmesom sygehusundervisning; hvor det er påkrævet, såvel som anden specialundervisning. Her ydes støtte fra psykologer, kliniske psykologer, socialrådgivere samt tale-hørekonsulent og talepædagoger.

Roskilde kommunale Ungdomsskole

Under det kommunale skolevæsen hører også ungdomsskolen, der så vidt vides giver undervisning om aftenen til unge mennesker, der ønsker at supplere deres skoleuddannelse på forskellige områder. Tilsyneladende har dette arbejde mødt interesse, eftersom der nu skal oprettes en ekstra ungdomsskole.

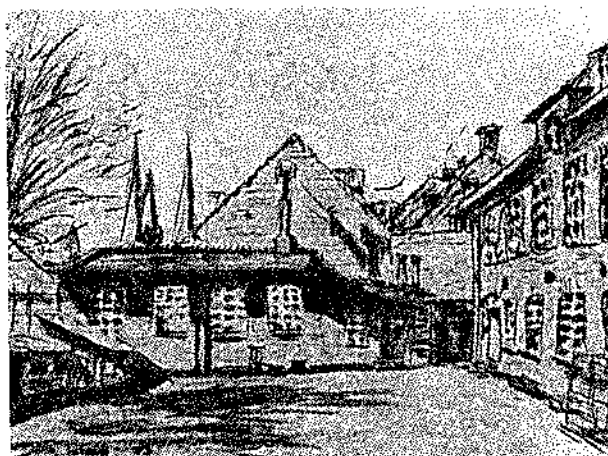
ROARS KILDE ville gerne have behandlet dette emne lige så udførligt som de øvrige, — men desværre har det ikke været muligt, trods gentagne løfter derom, at fremskaffe mere konkrete oplysninger.

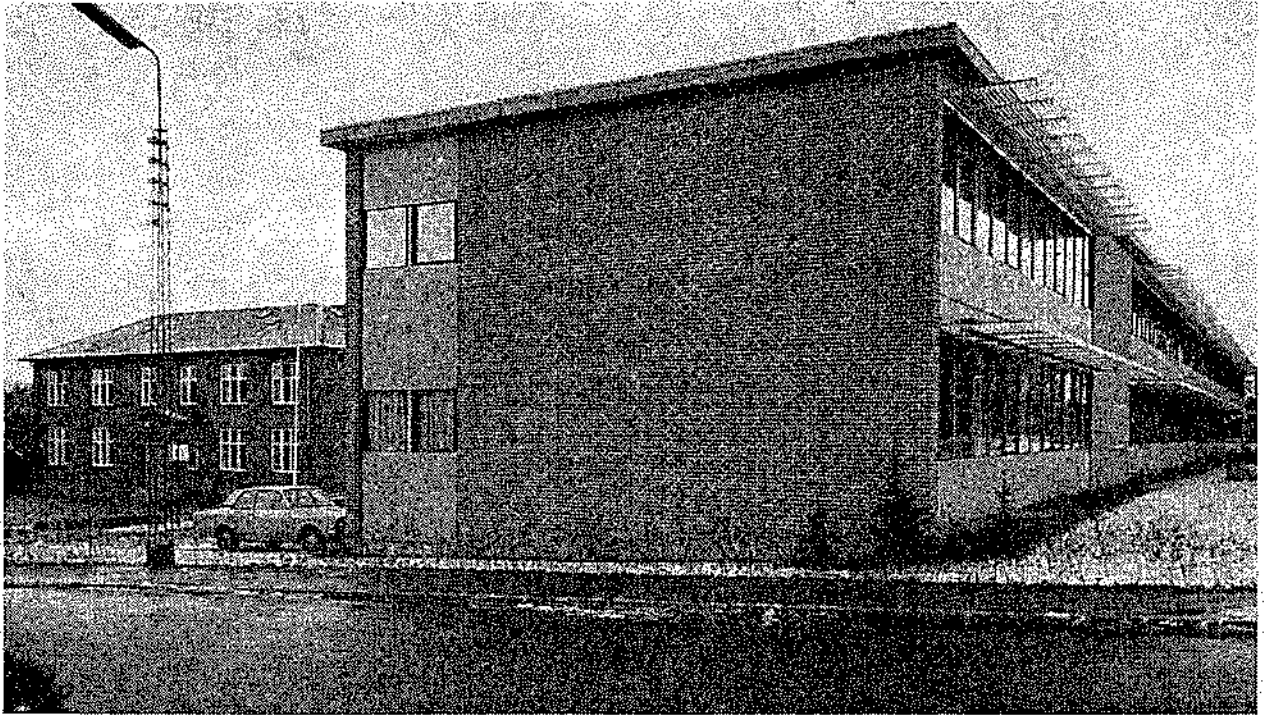
Roskilde private Realskole stiftedes den 11. november 1874 som forberedelsesskole til Roskilde Katedralskole.

Det er en skole, som mange af os medlemmer i Roskildenser-Samfundet har rødder i. Det var da også med den største hjælpsomhed, at skolens nuværende bestyrer, *Henning Thon*, forsynede ROARS KILDE med alle relevante oplysninger om 100-års jubilæet for to år siden og om skolens situation i dag.

Skolen, der nu spænder fra børnehaveklasse til og med 10. klasse, var på nippet til at blive opløst i 1971, men der viste sig i forældre kredsen så stor interesse for at beholde den. Inter-

Roskilde private Realskole.

Skt. Josefs Realskole.

essen giver sig udtryk i et stigende clevtal, som nu er på ca. 275 og med over 300 på venteliste.

Skt. Josefs Realskole, som oprettedes i 1904, er en anden af byens store private skoler, først optoges kun piger, men siden 1924 har den været fællesskole.

Selv om skolens baggrund er katolsk, stammer dog højst 15-20 % af eleverne fra katolske hjem. Der er i dag 613 elever, fordelt på børnehaven, børnehaveklasse og 1.-10. klasse. (400 står på venteliste).

Skolens arbejdsform har hentet næring i Montessori-systemet, der bygger på den grundopfattelse, at børns udvikling ikke følger samme mønster, og at undervisning derfor må tage rimeligt hensyn til den enkeltes udviklingstrin. Man har med held søgt at forene dette med normal klasseundervisning, og ikke blot på de laveste alderstrin; man har på dette grundlag ført børn helt op til de øverste trin af skolen.

Gennem årene har man måttet udbygge skolen, i 1970 indviedes en ny fagbygning og et idrætsanlæg, og i juni 1974 indviedes en ny svømmesal, væsentligst fordi skolens mulighed for at benytte kommunale faciliteter indskrænktes til 2 timer ugentlig for hele skolen.

Efter sommerferien 1976 åbnes en filial af skolen i Tåstrup, foreløbigt med fire klasser og et halvt hundrede elever.

Lederen, *søster Paula*, assisteres i Tåstrup af *Stig Gregersen*.

Roskilde private Skole er i opbygning en decideret »lilleskole«. Den har for tiden kun 44 elever på trin fra 1. til 7. klasse, meddeler dens leder, *Vig. Jørgensen*.

Erhvervs- og fagskoler

I trekanten mellem Ringstedvej og Køgevej, hvor i gamle dage Maglegård lå, finder man i dag et stort kvarter af forsknings- og undervisningsbygninger.

Når man har passeret jernbaneviadukten og rundet Slagteriernes Forskningscenter, kommer man først til Slagteriskolen.

Slagteriskolen

Forstander *K. Teglmand* og driftsleder *J. Böttcher* har med stor gæstfrihed åbnet skolens døre for ROARS KILDE.

Her på Slagteriskolen gives en virkelig alsidig undervisning. Kernen deri må vel siges at være lærlingeuddannelsen af slagtere på svine- og på kreaturslagterier, – siden 1975 *den erhvervsfaglige grunduddannelse* (EFG), – efteruddannelse af faglærte, – specialarbejderkurser, omfattende pølsemageri, slagteri, tarmrenseri og butiksslagterarbejde. Desuden uddanner Slagte-

Slagteriskolen er en forsøgsskole for BFG levnedsmiddelområdet, som foruden slagterfaget omfatter en lang række andre fag indenfor levnedsmiddelområdet bl. a. bagerfaget.

riskolen. levnedsmiddelteknikere og laboranter, og der undervises i detailhandel med kød.

Udefra set virker Slagteriskolen ikke overvældende, af de lave bygninger ses jo næsten kun de allernærmeste; men de forskellige bygningskomplekser er sammenkædet på en yderst hensigtsmæssig måde: praktiklokaler, teorilokaler og de tre kollegiefløje med plads til 200 boende elever, hvortil så kommer spise-, opholds- og administrationsrum.

Først når man har vandret gennem de forskellige »huse«, opdager man, hvor stor skolen egentlig er.

Udover de 200 fastboende elever undervises ca. 400 »løse« elever, der ikke har ophold på skolen, – og med sine lærere bidrager skolen derudover til daglig undervisning af ca. 50 elever på skiftende virksomheder, – det samlede daglige elevantal kommer på den måde op på henved 650.

Der er knyttet ca. 100 fast ansatte lærere til skolen, hvortil kommer 15–20 yderligere specialelærere med løsere tilknytning.

I Slagteriskolens undervisningsbutik afholdes

tre ugentlige salgsdage, der besøges af bl.a. eleverne fra de omkringliggende faglige skoler. Som et led i undervisningen optages ekspeditionerne på internt TV, så at man dagen efter kan gennemgå og dissekere ekspeditions- og salgsprocessen til nytte for elevernes selvkritik.

Denne imponerende virksomhed, der drives af slagterierne, har udviklet sig fra en spæd begyndelse i Odense i 1944, gennem oprettelsen af Slagteriernes Laboratorier i Roskilde i 1954. 10 år senere begyndte arbejdet på den nuværende skole. I efteråret 1976 skal skolen overtage det gamle Roskilde Slagteri. Her skal bl.a. slagtes 1000 svin om ugen med formål i undervisning og forsøgsmedicin. Da skolens produkter indgår i en forbrugsproces, har man de fornødne aftagere, og da visse varer sendes ud i verden, er Slagteriskolen også underkastet regelmæssigt tilsyn fra EF's fødevarer- og sundhedsorganer.

Til belysning af Slagteriskolens indsats på såvel kortere som længere varige uddannelse kan det påpeges, at det samlede elevantal i 1975–76 har været omkring 3.000.

I begyndelsen af juni sluttede det 40 uger lange EFG-kursus med 160 deltagere. Aftenen før afslutningen skulle der festes. Slagteriskolens afdeling ved Københavnsvej var i livlig aktivitet fra morgenen. Eleverne skulle nemlig selv fremstille alt til dagens middag på selve skolen, – kold fiskeanretning, stegte kyllinger og Rubinsteinkage.

Der duftede herligt overalt, her blev der rørt mayonnaise, dér blev bagt vandbakkelse, en farvesymfoni af æg, kaviar, oliven, makronbunde, hindbærsyltetøj, chokoladeovertræk o.s.v.

Men bedst var det dog at høre, at der tilsyneladende ingen beskæftigelsesproblemer var med de afgående elever. Nogle skulle videre til mere specialiseret uddannelse, men kun for to af de mange var der endnu lidt tvivl om, hvad de skulle foretage sig.

Det gamle slagteri står nu over for at skulle omdannes til Slagteriskolens formål. Ved en hurtig gennemgang var det alligevel klart at se, at mangt og meget må forandres og fornyes, før det kan tjene som uddannelsesfaktor; det er til syvende og sidst et økonomisk problem.

For sidste regnskabsår viste skolen en omsætning på ca. 40 millioner kr. Heraf kommer ca. halvdelen fra staten og amterne; næsten 45 % indgår ved salg af skolens produkter.

Mad skal vi alle have, – men det er nu ikke helt ligegyldigt, hvor den kommer fra, og hvad

den består af. Det er ganske spændende at få lov til at kigge bag kulisserne – og vende glad tilbage derfra.

Roskilde Handelsskole

Få hundrede meter fra Slagteriskolen ligger Handelsskolen, hvis forstander *Volmer Svenstrup* og inspektør *Niels Bernhart* har lovet at give ROARS KILDE lidt information om deres virksomhed.

Allerede i 1869 stiftedes den første handelsskole i Roskilde. Fra 1919 til 1969 havde den lokaler på Byvolden, og det er sikkert bygningen dér, de fleste gamle roskildensere kan huske.

Den var net, ganske hyggelig og – meget beskeden.

Den skole, man i dag finder i Maglelunden, svarer bedre til byens størrelse og nutidens undervisningskrav, selv om den har lidt samme skæbne som andre avancerede (og avancerende) undervisningssteder, – den er faktisk allerede for lille, når den bliver taget i brug.

For øjeblikket underviser man til *Handels-eksamen* efter almen linje, regnskabslinje, sproglinje og butikslinje. Man forbereder til *Højere Handelseksamen* i sproglinje og økonomisk linje.

Desuden beskæftiger man sig med de statskontrollerede fagprøver, der spænder over hen mod 200 discipliner fra sprog over maskinskriv-

Roskilde Handelsskole.

ning, stenografi og dekoration til matematik. Dertil kommer så merkonomstudiet.

Fra 1976 er Handelsskolen i virkeligheden et Handelsgymnasium med indførelsen af Højere Handelseksamen; dette er decentraliseringen af den tidligere kendte »Niels Bröck-eksamen«, som nu kan tages andre steder i landet. Normalt anses den for at vare 2 år, men med specielle forkundskaber (f.eks. studentereksamen) kan stoffet nås igennem på 1 år. Da Handelsskolens tilmeldingslister allerede er 100% overtegnet, har man foreløbigt måttet holde sig til den oprindeligt planlagte 2-årige skole; dog er det meningen at udbygge den nye skole, og da vil tanken om handelsgymnasiets videreudvikling komme frem igen.

Man har med udbytte ladet *antal skoleår*, ikke *beståede eksamener*, været bestemmende for elevernes optagelse på de forskellige kurser. Elevernes alder og modenhed, parret indest med en vis miljøpåvirkning undervejs, har retfærdiggjort disse kriterier, som man er glad for at følge.

Den nye skoles udnyttelsesgrad er i øjeblikket 90 % – vel at mærke fra klokken 8.20 til klokken 21.00. Kantine, som var beregnet til max. 300 personer, må nu benyttes to gange for at betjene de over 400 daglige elever.

Som man ser, er det mere end afstanden fra Byvolden til Maglelunden, der skiller fortidens handelsskole fra nutidens – og fremtidens.

Roskilde tekniske Skole

Allerede i 1831 kunne man i Roskilde finde den spæde begyndelse til en teknisk skole; den halvede dog lidt gennem sine første år, – men siden 1840 har den bestået fast.

Dengang havde skolen 24 elever med 2 lærere, – allerede i 1940 var der 350 elever og 32 lærere.

I 1969 flyttede skolen fra sine gamle lokaler i Absalonsgade ud i Maglelunden.

Her råder man over praktiklokaler for autobranchen, blikkenslagere, maskinarbejdere, murere, tømrere, snedkere, metalforskole og bogtrykkere på et område, der dækker 5.540 m². 16 teorilokaler med garderober, bad og toiletter omfatter andre 1.670 m². – Administrationen er det, der tager mindst plads.

Forstander *Erik Hansen*, som foreviste sin skole for ROARS KILDE, var med rette stolt; men også betænkelig, – for også her råder plads-

mangel. Man har endda bygget hele anlægget så fleksibelt, at man kan variere størrelsen for de enkelte områder, – men alene afsnittet for bogtrykkeruddannelsen har man i lejede lokaler, og derfor er man da også nødt til at gå i gang med byggeudvidelser. For tiden gælder det fælles-faciliteter som kantiner og opholdsrum. Selv i denne supermoderne skole må man indtil videre klare sig med at spise frokost i et hjørne af praktiklokalerne.

Ovenfor blev nævnt nogle elevantal fra tidligere år.

I 1974/75 var elevantallet 1.471 (dækkende 384.160 elevtimer).

Også på denne skole beskæftiger videreuddannelsen tankerne stærkt; for den tekniske udvikling løber på mange områder så hurtigt, at det er nødvendigt at ajourføre kundskaber og færdigheder.

Lærerkrafterne må (helt selvfølgelig) hentes fra de praktiske fag, men der gives dem ca. 3½ måneders pædagogisk uddannelse. Staben af faste lærere udgør ca. 30, hvad der sammenlignet med tidligere måske ikke ser ud af så meget, – men der er jo nu tale om *heldags*-skoler.

På rundgangen var det imponerende at se, hvilket arsenal af værkstedsmaskiner, skolen kunne stille til elevernes disposition, – og det var glædeligt at høre, at eleverne behandler disse kostbare maskiner med stor forsigtighed og forståelse for betydningen af overhovedet at have dem til rådighed.

Skolens regnskab, der i 1940 balancerede med 47.800 kroner, viste i 1975 en balance på over 5 millioner kroner.

(Ved et kig i skolens årsberetning, opdagede redaktøren et kendt navn, – nemlig skolens næstformand. Han hedder Peter Hartmann.)

Højskoler o.l.

Roskilde Højskole har sine rødder helt tilbage i den grundtvigske højskole.

Navnet *Thomas Bredsdorff* siger næppe nutiden ret meget, men i århundredets begyndelse var han en central skikkelse i dansk højskoleliv.

I slutningen af 1920'erne omdannedes højskolen til en arbejderhøjskole, en ganske tidstypisk udvikling, – og den tjente nu den danske arbejderbevægelses oplysningsformål i en lang årrække. Tilbygninger og moderniseringer blev

føretaget, – men gennem de seneste 25 år nærredes og modnedes tanken om en helt ny højskole.

Den stod færdig til indvielse den 19. marts 1976.

Med dækning for de krav, som et moderne uddannelsessted stiller til komfort og hjælpemidler, med samtidig hensyntagen til arkitektonisk opbygning, med et amfiteatralisk atrium, der kan danne rammen om kunstnerisk underholdning af mange arter, ligger nu den nye højskole som endnu et bevis for demokratiets fremrykning i vort århundrede.

Den er bygget på en nabogrund til den gamle højskole, der for tiden er udlejet til Flygtningehjælpen og netop nu anvendes til at huse 150 børn fra Vietnam.

Den nye Roskilde Højskole er bygget efter et modulprincip, der muliggør benyttelse af større og mindre grupper. Disse kan arbejde samtidig, – de kan have fælles funktioner, og de kan være helt adskilte.

Kapaciteten for ophold er 60 deltagere, men spisestuen kan rumme op til 100 personer. Selvfølgelig har man swimmingpool og sauna.

Når man færdes på højskolens område, påtrænger der sig en følelse af et kraftcentrum gennem tiderne. Det er at ønske for skolens forstander, *Bent Akjær*, og hans stab af lærere og medarbejdere, at også den nye højskole må sætte sig spor i dansk kulturliv.

Andre undervisningsaktiviteter

Man kan vel stort set skelne mellem undervisningsinstitutter, der har til opgave at føre sine elever og studerende frem mod et eller flere konkrete og måske erhvervsgivende mål.

Karakteristisk for f.eks. højskolen er det jo, at dens uddannelser ikke fører frem mod nogen

form for eksamen, ejheller berettiger dens undervisning til indtræden i nogen stilling eller embede.

Sidestillet med højskolens arbejde må derfor også det arbejde betragtes, som vinter efter vinter udføres af de forskellige oplysningsforbund.

Her kan befolkningen vælge og vrage mellem talrige tilbud om undervisning og belæring.

Og tilslutningen er meget stor.

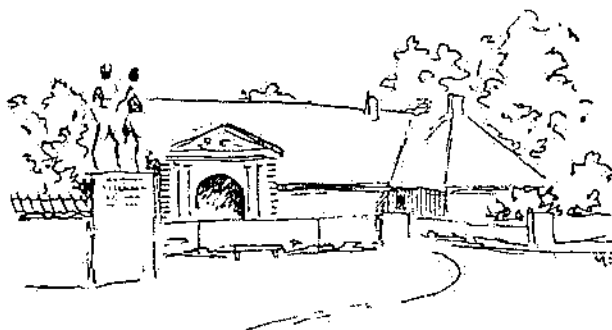
Der er næppe tvivl om, at vore almindelige kommunikationsmedier og disse undervisnings tiltag støtter hverandre. Dels får man gennem presse, radio og fjernsyn lyst til at udvide sine kundskaber, – dels giver de erhvervede kundskaber større mulighed for udbytte af det, der bydes os fra mediernes side.

Roskilde har sin helt selvfølgelige andel i disse undervisningsformer. Dertil ejer byen et bibliotek, der kan supplere det hele. Ikke blot boglig viden kan finde støtte her, også interesser for kunst og musik kan tilgodeses på byens bibliotek.

Og her i den helt frivillige og lystbetonede stræben for at vide mere, forstå mere, vil ROARS KILDE slutte sin gennemgang af *undervisning i Roskilde 1976*.

En tak til slut

Uden mange institutioners og menneskers hjælp ville denne redegørelse aldrig have været mulig. Roskildenser-Samfundet og redaktionen af ROARS KILDE bringer derfor en tak for al den interesse, gæstfrihed og direkte støtte, vi har modtaget for at kunne bibringe vore medlemmer og læsere det stærkest mulige indtryk af, hvorledes Roskilde er vokset – fra klerkeskole til undervisningsby.

Modersmål og muddermål

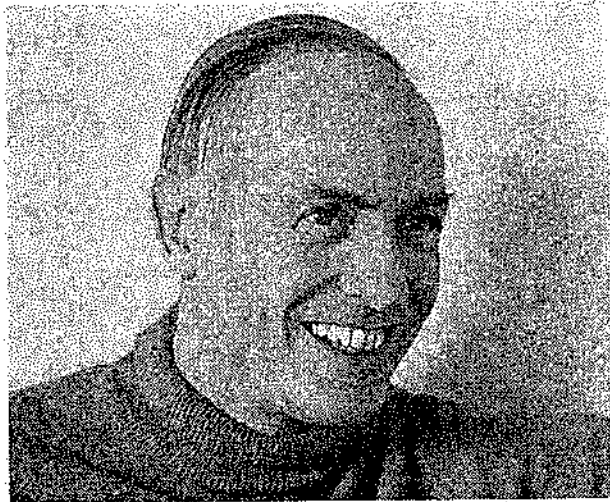
Mit sprogs grænser er min verdens grænser.
(Whittgenstein).

Det er altid opmuntrende, når nogen viser interesse for det man selv er optaget af. Og når denne nogen er en redaktør, kan det jo føre til hvad som helst, i dette tilfælde lidt filosoferen i Roars Kilde, med glæde.

I Roskilde taler stene om fortids dåd og drøm, og stadig rinder mindets vemodigt rige strøm. Det blev min barndoms lod at vokse op med sådanne ord og stemninger i øret og i sindet, og måske netop derfor blev ordenes besynderlige magt og afmagt noget af et eksistentielt spørgsmål for mig. Hvorfor suges kraften ud af sproget, hvordan kommer fornyelsen? Det er forkynderens, lærerens, skribentens problem, eller i alt fald et af de sværeste. Hvorfor virker ordet ikke mere, hvorfor kan den tekst ikke mere læses i skolen? Og hvorfor skriver de nye som en brækket arm, halv- eller helsjusket, vulgært over alle grænser? Hvad er der blevet af smagen og kulturen? Idag hedder det finkultur og er blevet uartigt, fordi den såkaldte kultur efter demokratisk dekret skal måles i sociologiske procenter og ikke efter kvalitet.

Det ligger snublende nær for os i 60 års alderen, stillet over for dette nutidens barbari, at gå i dækning sammen med Jeronimus og hengive sig til en vemodig tilbageskuen. Nostalgi hedder det i dag, for nu er det på mode. Det er in. Kultur, tradition, fortid er ikke in. Og dog. Fortiden er dukket op på en anden og meget spændende måde. Oldtid, almueliv, det jævne menneskes slid og lidelser. Slavernes kyst og vikingernes både, med og uden festivalstaffage. Og i skolen går en ny lærergeneration til kamp mod den gamle latinskoles elitekultur i fransk salonstil og engelsk college-regi, skabt af og for de udvalgte og privilegerede. Bag om alt dette spørger man begærligt efter nøgtern viden om og forståelse af Den nøgne Abe, hvis benrad skriger os imøde fra det tyvende århundredes ruinhobe og torturkamre. Og alt dette afspejles med usvigelig sikkerhed i sproget. Det er suspækt at være dannet og kultiveret. Man vil føle fårelort mellem tæerne, som en bydame udtrykte det på en markvandring i det jyske indland.

Man vil ned i selve vækstlaget, i kontakt med tingenes væsen, bort fra de kulturinstitutionelle hermetikkasser. Er det negativt? Kun for den

som kapsler sig ind og ikke vil forstå. Men det er antikulturelt, oppositionelt, kritisk over for det overleverede, som er stivnet eller smuldret. En enorm frigørelsesproces, som desværre alt for ofte betales med usikkerhed og rodløshed. Sproget viser det igen. Intimsfæren er ikke mere intim, og tabuord er ikke mere tabu. Man har altid vidst hvad der rørte sig bag trusserne og gylpen, men man talte ikke om det. I dag skal det frem og ud, alt sammen. Sgu faneme, som en progressiv profet af yngste årgang sagde på tv-skærmen for at demonstrere sin formidable progressivitet. Også eder er sikre signaler, men nu må de fordobles for at have effekt. Om kærlighedens sprog og sprogets forhold til kærligheden kunne der skrives gribende kultur-sociologiske afhandlinger. Weekend-Sex bliver analyseret i dansktimerne, dog vist kun af de allermest fremskridtsrabiater, og fede seksualtekniske værker bliver bestsellere. Men Eros fryser. Det er pisseskønt, skidegodt og røvedeligt. Hvilke sproglige arsenaler vil næste generation kunne ty til for at realisere sig selv efter dette? Men – nok om muddermålet. Er verden da en helt anden end dengang? Man prøver at fastholde en linie. Roskilde var jo ikke blot Katedraalen og Katedralskolen, byens dengang eneste akademiske højborg. Det var også Gustav Wied i Kastellet, pint til døde af modsætningen mellem facade og virkelighed. Det var Tummelumsen, hvis lille butik ved Hestetorvet jeg besøgte ved min fars hånd. Det var klassekammeraten Georg Quistgaard, altid kritisk spørgende, som kunne bringe en lærer til desperation, fordi han ville vide til bunds og forstå eksistentielt og handle derefter, og

som betalte prisen i Ryvangen. Man så hans kiste glide forbi i rækken af vogne i disse utroligt fjerne befrielsesdage og følte pludselig sin egen tryghed og betrygghed mærkeligt uværdig. Og så var Roskilde alt det u håndgribelige udenom og indeni, Lise Nørgaard og hendes Volmer, tiden skildret i en boblende humor af samme sandhedskvalitet som storheden og alvor. Kaleidoskopisk og forvirrende, brudstykker af et livsmønster, men fanget og fastholdt alene gennem sproget, i Georgs Fængselsdagbog som i Lises roman.

Men så Modersmålet, vort hjertesprog? Musernes tungemål, udtryk for tanke og følelse, i ånd og sandhed, artibus ingenuis. De fleste kyndige er enige om, at det står sløjt til, undtagen naturligvis, hvis man af politiske eller ideologiske grunde vil mene noget andet. Sprogets problemer står i centrum af den faglige debat. Faget dansk kan i dag defineres som undervisning i tilegnelsen af og anvendelsen af det danske sprog i dets forskellige funktioner fra dagligdagens banale bemærkning til de højeste udtryk for kunstnerisk udfoldelse. Og der tages udgangspunkt i elevernes forudsætninger, modsat tidligere tiders fastlåsedede beskæftigelse med et stort set fortidigt stof. Set ud fra dette synspunkt bliver overleveringen af klassikerarven naturligvis det store problem. Herom kun dette: vi må aldrig blive ahistoriske, uden fortid.

Hvad da med sproget? Der klages over ukorrekthed, sjusk, nivellering. Men også over intellektualisering i form af stadig flere fine og uforståelige fremmedord. De kloge skriver til og for hinanden, ikke for os andre. »Tal dansk!« sagde Hans Scherfig i Land og Folk. I Aarhus Stiftstidende skriver Hans Rishøj 16.2.75: »Embedsmands-, ekspert- og politikersprog breder sig, fordi bl. a. mediefolkene ukritisk overtager og viderebringer det. Befolkningen bør ikke finde sig heri. Det er en demokratisk rettighed at kunne forstå, hvad der siges og skrives – i hvert fald af politikere og myndigheder, men grænserne mellem almensprog og fagsprog udviskes mere og mere, og forvirringen øges«. Godt at Henning Skaarup er kommet i gang med at rydde grundigt op i junglen. Denne forvirring må vi naturligvis også modvirke i skolen, først og fremmest ved at stille større krav til klarhed og præcision, men uden gamle dages formalistiske færdighedsdyrkelse. Vigtigst af alt er nemlig forståelsen af betydningslæren, ordenes samspil og det levende, ak-

tive sprogs nuancerede positive og negative værdiladninger. Her ligger nok den mest frugtbare fornyelse, til trøst for pessimistiske sjæle. I litteraturundervisningen er denne indsigt ganske enkelt basis for den dialog med og om teksten, som er læsningens kerne.

Til sidst et lidt videregående socialt aspekt. Med de nye og langt bredere adgangsveje til de højere uddannelser og med udsigten til åbne universiteter for alle kundskabstørstende, er det klart, at den faglige styrke må søges i det almene og ikke i nogen form for specialiteter. Enhver borger i det danske samfund har et større eller mindre behov for at blive sprogligt bevidst, både for sin egen skyld, men også og ikke mindst til styrkelse af fællesskab og samfølelse med så mange som muligt. Det er nødvendigt i disse forvirrede tider at kalde på en ny fælles bevidsthed. Det kræver blandt andet opøvelse af evnen til »at tilegne sig en skreven tekst, at udtrykke sig og at kombinere« (Berl. Weekendavis 13.8.76). Skal vi tilføje: at skelne det objektive fra det subjektive, det neutrale fra det værdiladede, i massemediernes og reklamens hensynsløse bombardement af vores bevidsthed. Det er helt galt med sansen for værdier og proportioner. Udvidet sprogbevidsthed betyder større realitetssans, sikrere erkendelse og dermed bedre muligheder for at forme tilværelsen.

Måske kan der så også engang bygges bro mellem naturvidenskab og humaniora, så der kan gøres et helt menneske ud af de to slags halv-mennesker, som den suveræne sprogbeherker Piet Hein kalder teknoter og kultister. Skolen må, som Klaus Ribbjerg sagde det om Det kongelige Teater ved 100 årsfesten, være et hus, der rummer hele spektret, et instrument, et tilbud, så vi kan kende sandheden også om os selv og ikke tage muldvarpeskud for kæmpehøje.

På omslaget til sin centrale essaysamling Kilden og Krukken har Piet Hein sat en timeglasformet figur, hvis ene felt viser Chr. IV's kapel i Roskilde Domkirke og det andet en atomreaktor på Risø. Han har dermed udtrykt den realitet, at Roskilde mere håndgribeligt end noget andet sted i dronningeriget, illustrerer vor tids enorme udfordringer. Til domkirkens evighedssøgende spir og Risøs teknokratiske rumraket må i dag som et tredje led føjes RUC's jordnære sociale knyttnæve. Vil der af disse tre strenge kunne lægges en snor som ikke brister?

Svend Heuer.

Generalforsamlingen den 1.11.1975

På Hotel Prindsen samledes til Roskildenser-Samfundets generalforsamling lørdag den 1. november højst 15 »ordinære« medlemmer udover bestyrelsens egne. Den opblussen i interessen for at deltage i vort samfunds styre, der viste sig sidste år, var tilsyneladende døet hen. Rektor *Henrik Lange* valgtes efter forslag fra formanden, direktør *Peter Hartmann*, til dirigent.

Årsberetningen, som blev givet af formanden, indledtes med, at man mindedes de medlemmer, som var oplyst døde siden sidste generalforsamling.

Det var

Fru Emmy Werner (æresmedlem).
Ingeniør, professor C. Q. Bay (s. 1901).
Overingeniør, cand. polyt. E. Park (s. 1906).
Inspektør Harald Henningsen (r. 1912).
Direktør O. G. Ove-Petersen (s. 1913).
Afdelingsbibliotekar, cand. theol. Johs. Blauenfeldt (s. 1915).
Højesteretssagfører Hjalmar Lund-Andersen (s. 1918).
Direktør Poul B. Christensen (s. 1929).
Cand. pharm. fru Käthe Hausted f. Frederiksen (s. 1941).

Derpå redegjorde formanden for de stedfundne aktiviteter.

Flytningen af årets hovedfest tilbage til Hotel Prindsen havde udløst megen tilfredshed, men også enkelte kritiske røster, som ud fra økonomiske betragtninger gerne ønskede festens form diskuteret – om muligt for at hidføre en billig-gørelse.

Besøget på Roskilde adelige Jomfrukloster (nu: Roskilde Kloster) og mødet om det gamle og det nye Roskilde havde begge været af høj kvalitet, men alt for dårligt besøgt. Ud fra denne erfaring har bestyrelsen besluttet indtil videre at stille aktivitetsudvalgets planer for de nærmest følgende år i bero. Man efterlyste dog gerne inspiration, ideer og impulser til foranstaltninger, der kunne samle medlemmerne.

Festen for de sidste 5 årgange og en fest for alene skolens elever ved skoleårets begyndelse (en nyskabning) havde begge været gode nok for dem, der deltog; men også her havde tilslutningen været for ringe til at retfærdiggøre omkostningerne. Man mente dog, at man skulle

fortsætte bestræbelserne for at gøre Roskildenser-Samfundet kendt hos skolens elever.

Formanden rettede en tak til de forskellige udvalg for deres udmærkede arbejde i årets løb – og til skolens pedel, Døssing, der som altid havde ydet en helt uundværlig hjælp.

Medlemstallet havde tilsyneladende stabiliseret sig på lidt over 1000.

Endelig oplyste formanden, at vor sekretær, fru *Inge Winther*, havde påtaget sig hvervet som kasserer efter *Leonhard Jørgensens* mangeårige indsats. På grund af alder havde han måttet træde tilbage fra hvervet.

Den påfølgende meningsudveksling skabte ikke væsentlige nye impulser for bestyrelsen. Man omtalte bl.a. at ophæve middagens »vintvang« og at billiggøre festdeltagelsen for de yngre årgange.

Rektor åbnede mulighed for deltagelse i en skolefest i slutningen af november 1975; sidste år havde en tilsvarende fest 1500–1600 deltagere!

Efter godkendelse af beretningen aflagdes regnskab for 1974/75. Den nye kasserer, *Inge Winther*, fik godkendelse for regnskabet.

Advokat *Mogens Røest-Hansen* aflagde som formand for studie- og uddannelsesfonden beretning om det forløbne år. Han oplyste, at interessen for fondens virksomhed havde taget en ny retning efter stramningen af det offentlige studiehjælp. Man havde bl.a. måttet sige nej til tre ansøgninger om lån, fordi man simpelthen ikke havde midler dertil før december termin 1975.

Der var i forsamlingen almindelig enighed om, at der burde gøres en indsats for at fremskaffe de fornødne midler.

Fhv. hospitalsinspektør *Martin Nielsen* (s. 1915) roste fondens arbejde gennem årene, landsrets-sagfører *Børge Svarre Nielsen* (s. 1925) mente, at man muligvis kunne formå ældre, bedrestil-lede medlemmer til at skænke fonden beløb – eller låne fonden midler til rimelige vilkår. Frk. *Aase Carstensen* (s. 1927) foreslog en generel kontingentforhøjelse, således at et vist beløb af kontingentet automatisk gled ind på studie- og uddannelsesfonden.

Under denne diskussion indløb der til formanden for fonden en check på et firecifret beløb som et foreløbigt personligt tilskud. Det kunne man kalde spontan opfølgning af diskussionen!

Det vedtoges til sidst, at bestyrelsen skulle overveje sagens videre behandling, og at redaktøren af ROARS KILDE skulle rette en appel til medlemmerne om forskelligartet støtte til fonden (se artiklen side 2).

Kontingents størrelse forblev indtil videre uforandret.

Under valg til bestyrelsen måtte formanden med beklagelse oplyse, at boligarkitekt, fru Mie Jacobsen af personlige grunde havde været nødt til at frasige sig sit mandat. Hun har som formand for aktivitetsudvalget gjort et udmærket stykke arbejde, som samfundet skylder hende megen tak for.

Vort rusmedlem fra 1973, *Anders Kildemoes*, har gennem sin aktivitet for Roskildenser-Samfundet gjort det rimeligt, at han indtræder i Mie Jacobsens bestyrelsesmandat. Som repræ-

sentant for russerne fra 1975 nyvalgte *Birgitte Nybo Jensen*.

Valg af revisorer forløb (som sædvanligt) særdeles smertefrit, idet såvel dommer *H. C. Beck* som landsretssagfører *Esbén Johannsen* havde indvilget i genvalg.

Som en afsluttende bemærkning oplyste formanden, at den tilladelse til en mulig nedsættelse af kontingentet for de ældste medlemmer (50-års jubilare og ældre) *ikke* var blevet fulgt af bestyrelsen, fordi antallet var så højt, at det ville få en væsentlig indflydelse på Roskildenser-Samfundets indtægter. Dette blev taget til efterretning fra forsamlingen.

Derpå kunne generalforsamlingen sluttes med den naturlige tak til dens dirigent.

Års- og jubilareften 1975

158 deltagere i Roskildenser-Samfundets årsfest afventede øjeblikket, hvor dørene fra den store sal på Hotel Prindsen blev åbnet, og man kunne gå til bords.

Generalforsamlingen var sluttet et kvarters tid før; men de fleste af deltagerne, ja faktisk dem allesammen, havde foretrukket at lade generalforsamlingen forløbe, som den bedst kunne, og samlede sig om festen.

Efter en kort velkomst fra formanden, direktør *Peter Hartmann*, ydede man middagens første ret retfærdighed (undskyld!).

Så blev alle de tilstedeværende jubilare præsenteret, årgang for årgang.

Og så var tiden inde for festens hovedtale, som holdtes af rektor *Henrik Lange*.

Rektors tale

»Blandt kilderne til min viden om livets gang på Roskilde Katedralskole i 30'erne, 40'erne og 50'erne vil jeg nævne en mand, som alle kongerigets gymnasier misunder os, skolens pedel, *Døssing*.

Når Undervisningsministeriet, som vi af og til kalder Fyr- og Vagervæsenet, med efterhånden meget små mellemrum flytter rundt på samtlige fløjtetønder, kan det ske, at *Døssing* finder mig begravet i nye bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger og retningslinier, så at kun hovedet stikker op af bunken.

Han forsvinder ved disse lejligheder diskret og dukker få minutter senere op med en flaske medicin fra sit køleskab, der væsentlig rummer rød Aalborg og andre prøvede lægemidler. Mens vi indtager de styrkende dråber, hvis effekt vi begge har nogen tillid til, fortæller *Døssing* om de gyldne tider, da skolen ikke som nu sluttede klokken halvfem, men klokken to, – og de eneste, der – bortset naturligvis fra *Døssing* selv – bestilte noget efter dette sene tidspunkt, var Dem, mine damer og herrer, som nu af uforståelige grunde er kommet sammen i aften for at mindes de slidsomme dage. Det må vel skyldes, at der er noget, *Døssing* har misforstået!

Men hvorom alting er: I dag har også pædagogerne fået travlt, så travlt, at jeg af og til med forståelse har måttet tænke på den historie, som radioorkestrets gamle mesterdirigent fra 30'erne, *Fritz Busch* har fortalt om sin far: Faderen havde ofte sagt til ham: »Når jeg engang er død, skal du sørge for, at ligvognen kører i gallop. Hele mit liv har jeg ikke bestilt andet end at løbe efter folk. Nu kan de også engang få lov at løbe efter mig!«

Når skolefolk i dag har udsigt til at få endnu mere travlt, hænger det jo sammen med vedtagelsen af den nye Folkeskolelov i juni i år. Med den er der slået en streg over en skolestruktur, som i princippet har været gældende i 72 år. Nu skal der ikke mere være nogen *bro* fra Folkeskolens mindre klasser op i gymnasiet, altså den brede *bro*, der hed Mellemskolen og sidenhen Realafdelingen. Demokratiets udvikling kræver i dag denne *bro* udvidet til en bred vej, hvor alle, der selv ønsker det, kan gå videre fra

en udelte 9-årig grundskole ind i det endnu ustrukturerede område, der hedder de 16-19-åriges uddannelser, en smelteovn, som også det nuværende gymnasium vil blive kastet i.

Det veldefinerede grundlag for gymnasiets arbejde vil være borte, – en situation vi allerede i nogle år har kendt en parallel til i HF. Det pædagogerne får travlt med er, at gøre *deres* til, at der – foruden hvad der ellers skal tilgodeses – stadig *også* kan arbejdes op mod et niveau, der egner sig som basis for videreuddannelse på universiteter og højere læreanstalter.

Også et andet karakteristisk træk ved gymnasiets er truet nu: Beskæftigelsen med de unyttige ting som musik, kunst, oldtidens litteratur, vores verdens storslåede kultur – altså det, som mennesket ret egentligt lever af, når det har spist sin mad.

Selvfølgelig er De alle i aften kommet for at tænke tilbage på Deres egen fortid på RKS; men det skader næppe, at De samtidig et kort øjeblik tænker på, at det ikke blot er *Deres* skoledage, som er fortid. Fortid er også om få år den gymnasieskole, som RKS i Deres tid var en del af.

Jeg håber og tror, at Deres gamle skole er rustet til at klare dette hamskifte og efter det vil vise sig i et nyt smukt skind. Den har dog dertil brug for Deres gode ønsker.»

Og så kom turen til jubilarene ...

Rektors nok så alvorlige tale blev hilst med det bifald, som en fornem retorisk præstation altid fortjener. En kort pause i talernes række, mens man indtog desserten, og så kom turen til jubilarene.

Det er nu ikke alene, fordi en lang række gentagelser sløver, – men ... den første af alle talerne, godsejer *H. W. Tillisch* (r. 1905) præstereede bestemt den bedste jubilartale af alle. Han fastslog, at når man kunne blive ved med at tale om »gamle dage«, når man mødtes, var det simpelt hen fordi de gode gamle dage blev bedre og bedre for hver gang!

Han, der som han udtrykte det, var »lagt til i -88«, gav et humorfyldt billede af de moderne tiders indførelse, – hvor installation af en telefon skabte hul i huset, som fremmede uden videre kunne krybe ind igennem uden at være anmeldt i forvejen af en tjener. Han fremhævede også den tids skole til forskel fra nutidens, hvor en flok unge piger for nylig blev bebrejdet, at de i en time havde spillet kort. »Jamen, vi havde jo både givet kort og meldt, inden læreren ankom, – så kan vi da ikke smide kortene!«

Han berømmede lærerstabets indsats.

Generalmajor *Erik Johnstad-Møller* (r. 1910) indflettede i sin tale nogle smukke ord om

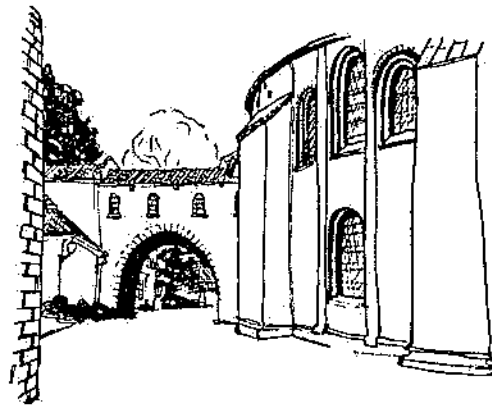
ROARS KILDE og dens betydning for medlemmernes tilhørsfølelse.

Landsretssagfører *Børge Svarre Nielsen* (s. 1925), hvis røst i vort samfund hyppigst bliver hørt, når han har noget at kritisere ved vore generalforsamlinger (gudskelov for ham!), bevægede sig også i den mere fornøjelige del af erindringerne, og fastslog sin ret til at udtale sig om skolen, fordi han, der var een blandt 14 søskende, og hans far i fællesskab havde haft børn gående på skolen i 50 år.

De tre piger i hans klasse havde ikke behovet at klage over dårlig behandling, – »vi drenge opførte os som små engle, – og de har som bekendt intet køn!«

Andre talere var hospitalsinspektør *Martin Nielsen* (s. 1915), fru *Else Armin* (s. 1915), direktør *Lauritz Tholstrup* (s. 1915) – altså tre fra samme årgang. Senere fulgte *Carina Andersen-Rosendahl* (r. 1925), lektor *Frits Nielsen* (s. 1935), forstander *Hans Povelsen* (r. 1935), som så udmærket fik sagt, at det ikke så meget er »tiden«, som de mennesker, der omgiver os, som skaber vore forudsætninger for tilværelsen.

De sidste to talere var dimittender fra 1950, nemlig pastor *Aage Schiøler* (s) og TV-tekniker *Ejvind Nielsen* (r).

Klokken var mange, før det blev tid for kaffen – og så den traditionelle polonæse (i gamle dage: polonaise, det ser faktisk bedre ud, ikke?).

Og så var ballet åbnet.

P.S. Der blev sandeligt også sunget tre sange; men det var de samme som i tidligere år, lidt ude af mode, – efterhånden lidt kedsommelige, – derfor var de lige ved at blive glemt.

Festen for de sidste fem årgange

Fredag den 5. marts 1976 afholdtes på Katedralskolen festen for de sidste fem årgange. Festkomiteen havde som sædvanlig lagt et stort arbejde i at gøre festen så vellykket som muligt, og der er næppe heller tvivl om, at de til-

stedeværende fandt, at de havde en hyggelig aften; yderligere havde Roskildenser-Samfundet den rent praktiske glæde, at festen for en gangs skyld balancerede – endda med 2 kroner 15 øre til »den rigtige side«.

Dimission på Roskilde Katedralskole

18. juni 1976

»Det kunne se ud, som om tidspunktet for afholdelse af skolens årsafslutning for studenter og HF'ere er vel valgt,« sagde rektor Henrik Lange. »Siden det er sat til klokken 18, kommer flere og flere med.«

Ud over de 148 studenter og 45 HF'ere, som skulle dimitteres fra Roskilde Katedralskole, havde et stort antal af forældre og pårørende, bestyrelserne for Roskildenser-Samfundet og Roskilde Katedralskoles Venner samlet sig i skolens festsal.

Med lektor Hauser ved det store flygel indledes sammenkomsten med Jeppe Aakjærs sang »Som dybest brønd går altid klare vand«.

Rektors tale

Fra opholdet i en lille fransk bjergby sidste sommer hentede rektor *Henrik Lange* motivet til sin tale.

Over indgangen til den lille fredelige bys rådhus står – som på så mange andre rådhus i Frankrig – ordene: FRIHED, LIGHED, BRØDERSKAB.

Det blev der som i USA, der i de samme år stiftedes med store ord om de samme idealer, mere til frihed end til lighed og brøderskab.

Man kunne således i den samme lille franske by bevidne en af de friheder, som mennesket havde taget sig over for naturen. Med store fræsende gravemaskiner skamferede man bjergsiderne for at lave nye vinterrasser. Store, hvide ar i alt det grønne skæmmede den smukke egn.

Til »frihederne« hører i vor tid friheden til at øve vold mod naturen, rovdriften på grus i Danmarks undergrund, rovfiskeriet i havene o.s.v.

Men ikke blot naturen udsættes for vold, også mennesket. Terrorspecialister dræber og lader dræbe.

Drømmen fra frihedens morgen for 200 år siden giver al god grund til at spekulere over *virkeligheden* i dag.

I den samme egn findes mangfoldige minder fra romertiden. Også dette folk kendte til vold mod naturen og vold mod mennesker, selv om man ikke ejede vor tids teknik dertil.

Derfor kan det være højst berettiget i vor tid at beskæftige sig med Romernes historie og kultur.

Villy Sørensen har netop her i foråret udsendt sin bog om den romerske filosof *Seneca*, der havde den opgave, at være åndelig vejleder for kejser Nero. Bogen fortæller ikke så lidt om vor egen tid, og den er et klart svar til undervisningsministre, der betvivler nytten af at drive humanistisk forskning.(!)

I begejstringen over vore teknik-videnskabelige fremskridt har vi opbygget *produktionssystemer*, der øver vold mod naturen, og *samsfunds-systemer*, der øver vold mod mennesker.

Det ville være godt, om I, der nu forlader denne skole, formåede at tyde skriften på væggen bedre, end vi andre har kunnet det.

Seneca har bl.a. sagt: »Der er noget, som den lov, der gælder for alle levende væsener, forbyder at udsætte noget menneske for.«

Gode ord at huske i en tid, hvor man ikke står langt fra den endelige katastrofe. Man kunne måske fristes til pessimisme, fordi man har kendt udvejen derfor så længe; men det er der ikke råd til. *Pessimisme er en flothed, man kan tillade sig i gode tider. Ikke nu.*

Mange, måske de fleste, respekterer i dag ikke den tanke, at ethvert menneske har værdi i sig

selv. Men opgiver man den tanke, må menneskers værdi fastlægges på anden måde, f.eks. gennem måling af dets *nytteværdi*. Det fører imidlertid med tvingende logik til, at der findes mennesker med ringe eller ingen nytteværdi. I Hitlers Tyskland var det de åndssvage, jøderne, zigøjnerne og andre, som nazisterne kaldte undermennesker. Derfor blev de udryddet. I Sovjetunionen kasserer man dem, der ikke vil akceptere statens filosofi.

Det er med vilje, jeg nævner de totalitære samfund. De er særlig klare modeksampler til vort eget samfund. Et demokrati, som vores, har i dag tre muligheder: at opløses i anarki og forvirring, hvor alle kæmper mod alle. At blive afløst af en totalitær stat, der gør sig til vores herre i stedet for vores tjener, og som en tyrant anviser os en plads efter den nytte vi gør (eller lader os forsvinde i mørket). Og så er der den tredje mulighed: vi kan prøve at udvikle det samfund, vi har, videre.

Jeg anbefaler, at man *ikke* vælger anarkiet, og at man *ikke* tager imod tilbuddet fra de revolutionære diktaturer. Selv et meget ufuldkomment demokrati som vort rummer flere muligheder for en menneskelig udvikling i øst og vest – *hvis* det da fastholder det enkle synspunkt, at et menneske har ubetinget værdi i sig selv eller sagt mere jævnt: *at hvert menneske er vores broder*.

I år 61 blev Roms bypræfekt myrdet af en af sine slaver, hvilket medførte, at alle den myrdedes slaver hjemfaldt til dødsstraf. 400 slaver blev derfor henrettet.

Det er værd at mindes, hvad Seneca tænker om sådan noget: »Den, der benægter, at en slave kan gøre sin herre godt, kender intet til menneskeretten; hvad der har betydning er nemlig, hvilken *indstilling* og ikke hvilken *stilling* den har, der gør det. Det gode er ikke lukket for

nogen, men står åbent for alle og giver alle adgang og indbyder alle, fribårne og frigivne og slaver og konger og landflygtige; husets fornemhed eller formuens størrelse er intet kriterium, det nøgne menneske er tilstrækkeligt... Vi har alle den samme begyndelse, den samme oprindelse; den ene er ikke mere fornem end den anden, hvis han da ikke er mere retskaffen af karakter og bedre skikket til at gøre godt.«

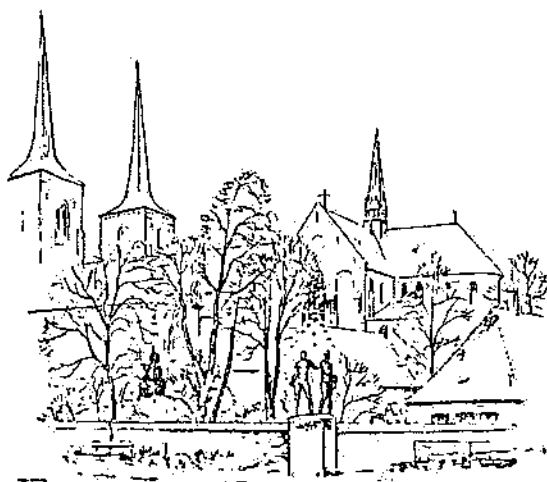
FRIHED, LIGHED, BRODESKAB – stod der på det lille rådhus i Gigondas. Jeg tror, vi skulle prøve at læse den franske revolutions slagord bagfra: BRODESKAB, LIGHED, FRIHED.

Friheden er i den første og den anden verden og efterhånden også i den tredje verden bl.a. blevet brugt til grisk og grådigt at øve vold mod naturen og til hensynsløst at tromle dem ned, der *er* vore brødre, f.eks. de anderledes tænkende, – f.eks. de underudviklede, – f.eks. de mindre begavede. Vold avler vold. Lad os ikke glemme, at de folk, vi i dag så rask i pressen og mand og mand imellem kalder »terrorister«, ofte nok er folk, der ikke mere vil finde sig i, at de og deres nærmeste skal sidde med det korteste strå.

Man kunne måske ligefrem definere fremtidens opgave som dette: vi må justere forholdet mellem frihed på den ene side og lighed/broderskab på den anden side, sådan at *friheden*, der altid fører til ulighed, og *ligheden*, der altid fører til ufrihed, blev bragt i et forhold til hinanden, hvor friheden afgiver lidt mere til ligheden, sådan at *broderskabet* kunne komme i vækst.

Måske holder da terroristerne op med at dræbe og de griske med at slå ar i de grønne bjerge. Og minderne fra romertiden var ikke blot påmindelser om umenneskelighed, men også om ånd og ret – som hos Seneca.

Jeg lykønsker jer gerne med den eksamen, I nu har fået. Men jeg lykønsker jer især, hvis I uden patos og store fagter siger til jer selv: på Roskilde Katedralskole har vi *ikke* gået for at kvalificere os til alt muligt, men til én ting: arbejde med på at gøre tilværelsen mere menneskelig, ikke bare for os selv, men også – og især – for dem, hvis tilværelse i dag er umenneskelig. Og arbejde på det med menneskelige metoder, d.v.s. sådan, at det ikke et eneste sekund glemmes, hvad Seneca sagde: »Der er noget, som den lov, der gælder for alle levende væsener, forbyder at udsætte noget menneske for.«

Farvel

Og nu fulgte udleveringen af eksamensbeviser til de mange dimittender. Række efter række, de første uden, de sidste med studentehue, passerede rektor og fik den gule kuvert og et håndtryk.

Det meddeltes, at Roskildenser-Samfundets Iegat i år tildeltes to af dimittenderne (en student og en HF'er havde nøjagtigt samme slutresul-

tat), – det drejede sig om *Børge Nordestgaard* og *Lena Hardis*.

Herudover gaves meddelelse om visse andre le-gater.

Som de forrige år indgik Ole Wivels sang »Der truer os i tiden« og Thøger Larsens »Du danske sommer« i skolens program for afslutningsfesten.

Og så lå sommeren forude, – dog først dimittendfesten.

Dimittendfesten 1976

Den efterfølgende fest, som Roskilde Katedral-skole og Roskildenser-Samfundet arrangerer i fællesskab, havde atter i år samlet små 400 deltagere.

Kort efter dimissionens afslutning var gæsterne placerede ved de festlige borde i kantine.

Serveringen – koldt bord med rød- eller hvidvin – var et resultat af festkomiteens arbejde, ledet erfarent og kyndigt af dens formand, *Erik Carstensen*.

Som toastmaster virkede (ganske naturligt) vor formand, direktør *Peter Hartmann*.

En af skolens lærere, adjunkt *Gunnar Stig Hansen*, talte for dimittenderne. Trods sin egne beskedne alder lagde han sin tale op som et nostalgisk tilbageblik fra en (i forhold til de unge) alderstegen gubbe. Hans underfundige og selvironiske form vakte jubel, vel ikke mindst hos de af dimittenderne, der havde haft ham som lærer.

Fru *Hanne Gjedde* tolkede forældrenes lykønskning til de nu skolefærdige børn, og hun havde yderligere bidraget til festen ved at skrive en sang.

En påskønnet idé var en sang, klæbet på en papirpose, som udløste en afslutning med virkelig knaldeffekt, da 400 poser blev »skudt af« på næsten samme tid.

Alle sangene ledsagedes på klaver af lektor Hauser, og han uddelte ved bordet en musikpris til to af dimittenderne, ligesom to andre modtog et krus og bogen om RKS fra Roskildenser-Samfundet. De to var *Ellen Gjedde* og *Henrik Vedel*, og begge belønnes for aktiv medvirken til det gode kammeratskabs fremme. (Begge kandidater var foreslået af kammeraterne og godkendt i lærerrådet).

Fra salen ved siden af hørtes nu tonerne fra aftenens orkester, og snart var deltagerne i fuld gang med dans og snak ved bordene i salen.

Nyt bestyrelsesmedlem

Atter ved generalforsamlingen 1975 skulle der i bestyrelsen indvælges et medlem, som var dimittend fra samme år.

Valget faldt på *Birgitte Nybo Jensen*.

Hun studerer medicin ved Københavns Universitet, og hun har allerede med iver og interesse kastet sig ud i de opgaver, der normalt tilfalder bestyrelsens yngre medlemmer.

Roskildenser-Samfundets bestyrelse

Direktør, civilingeniør *Peter Hartmann*,
formand.

Advokat *Mogens Røest-Hansen*, næstformand
(studie- og uddannelsesfonden).

Assurandør *Erik Carstensen*, H.D.

Lægeseekretær, fru *Inge Winther*, sekretær og
kasserer.

Lektor, fru *Ellen Thorsen* (studie- og
uddannelsesfonden).

Fru *Lise Whitta Jørgensen*.

Kontorchef, civiløkonom *Ernst Willumsen*,
redaktør.

Bogtrykker *Flemming Vessel*.

Henrik Pål Gottrup.

Anders Kildemoes.

Jens H. Ingvorsen.

Birgitte Nybo Jensen.

Jubilarer 1976 redigeret af Inge Winther

70 års jubilarer

(kun medlemmer)

Realist 1906

Børge Pontoppidan, Gadeledsvej 27, Hillerød.

65 års jubilarer

(kun medlemmer)

Student 1911

Fuldmægtig *Anna Hammerich*, Jægersborgallé
189, Gentofte.

Realister 1911

Overlærer *Martin Hansen*, Hovedgaden 470,
Hedehusene.

Fru *Carla Leonhard Jensen*, f. *Höltzer*, Ha-
raldsborg, Roskilde.

Konstruktør *Kaj Jørgensen*, Kildevænget 15,
Svogerslev pr. Roskilde.

Overassistent *Elisabeth Kragh*, Vigerslevallé 30,
Valby.

Overlærer *Dagney Pedersen*, Østergade 4, Hede-
husene.

60 års jubilarer

(kun medlemmer)

Studenter 1916

Fru *Eva Glahn*, Amagerfælledvej 20, Kbhvn. S.
Dømmer *Svend Lund-Andersen*, Jægersborgvej
124, Gentofte.

Fru *Sunneva Sandø*, Stormgade 14A, Kbhvn. K.

Realister 1916

Fru *Ellen Bay Olsen*, f. *Jørgensen*, Holsteins-
gade 30, Kbhvn. Ø.

Fhv. kontorchef *Holger Otto*, Borgegdet 25,
Roskilde.

Overlærer, fru *Karen Margrethe Sahl*, Vester-
gade 56, Maribo.

Expeditionssekretær, cand. polit. *Sverre Sandø-
Petersen*, Håbets allé 10, Lyngby.

50 års jubilarer

Studenter 1926, spr.

Kgl. translator, lektor *Oluf Bach*, Batterivej 27,
Sønderborg.

Forfatterinden *Kirsten Bang-Ostfeldt*, f. *Bang*,
Søvej 10, Birkerød.

Valgmændspræst *Poul Engberg*, Møllerup,
Randers.

Kaj Fønnesbech-Wulff, afg. v. døden.

Oberstløjtnant *Preben Hafstrøm*, Haugesvej 68,
Stige, Fyn.

Fru *Erna Wiene*, f. *Hansen*, Goldschmidtsvej
15, København F.

Hans Hækkerup, afg. v. døden.

Sygeplejerske *Thona Jensen*, Godthåbsvej 74, 5.
København F.

Børnehavelærerinde *Else Jørgensen*, Henrik
Pontoppidansgade 32, Århus.

Hofmarskal, ambassadør, kammerherre *K. Gre-
ve Knuth-Winterfeldt*, Rosendal pr. Fakse.

Else Glason, f. *Lomholdt*, afg. v. døden.

Fhv. gymnasieoverlærer *Lise Løytved*, Læssøe-
gade 2, Odense.

Tandlæge, fru *Ruth Früs*, Boyesgade 14, Kø-
benhavn V.

Fru *Lis Waage Sørensen*, f. *Morthorst*, Klerke-
gade 27, opg. 1, København K.

Fru *Ella Halleby*, f. *Munkebo*, Skolegade 1,
Holbæk.

Tandlæge *Holger Verner Nielsen*, Brønshøj
Kirkevej 9, Brønshøj.

Niels Kr. Nielsen, afg. v. døden.

Sognepræst *O. Engelhardt Petersen*, Hegge-
lundsallé 5, Glostrup.

Pens. overassistent *Karen Rosted-Løvgreen*,
Grøndals Parkvej 4 A, Vanløse.

Fru *Gerda Johansen*, f. *Saaby*, Tinggade 2,
Ringsted.

Lizzie Sewerin, afg. v. døden.

Fru *Anna Louise Uddströmer*, f. *Spleth*, Dö-
belinsgatan 9, Uppsala, Sverige.

Studenter 1926, matm.

Lektor *Gunnar Juul-Jørgensen*, Jørgensgård 52, Abenrå.
Holger Jørgensen, afg. v. døden.
Albert Klokkhøj, afg. v. døden.
Otto Larsen, afg. v. døden.
Skovrider *Henning Muus*, Henriksparken 7, Snekkersten.
Civilingeniør *Erik Nimskov*, Bølshavn, Svaneke.
Kommandørkaptajn *Jan Bonnek*, Lundekrogen 5, Hellerup.
Olav Fossum, afg. v. døden.
Johannes Smedegaard afg. v. døden.
Dyrlæge *Arne Stenbæk*, Rubjerg allé 1, Kalundborg.

Realister 1926

Grosserer *Erik Rehmann*, Sct. Hansgade 47, Roskilde.
Repræsentant *Poul Christiansen*, Eri borgvej 15, Hillerød.
J. C. Christoffersen, afg. v. døden.
Grethe Thidex Larsen, f. *Clausen*, afg. v. døden.
Elsø Engholm, afg. v. døden.
Fru *Agnes Dall*, f. *Filipsen*, Vejlebrovej 116, 2. t. h., Ishøj.
Overassistent *Kaj Torben Guildal*, Danasvej 6, 2., København V.
Ib Fabricius Hansen, afg. v. døden.
Fru *Inger Margrethe Petersen*, f. *Hansen*, Enghavevej 14, Vig.
Karl Johan Hansen, afg. v. døden.
Bankassistent *Holger Jensen*, Holbækvej 15, Hvalsø.
Fysioterapeut, fru *Anna Kristiansen*, f. *Jørgensen*, Kongelysvej 8, Dyssekilde.
Ledende laboratorieassistent *Esther Larsen*, Sønderlundsvvej 96, Roskilde.
Købmand *Knud V. Larsen*, Klosterengen 3, Roskilde.
Fru *Eddy Kölln*, f. *Martinsen*, Trondhjemsgade 10, 2., København Ø.
Fru *Erna Brandal*, f. *Nielsen*, Køgevej 53, Tåstrup.
Herreekviperingshandler *Niels Chr. Soarre Nielsen*, Bernstorffsvej 84, Hellerup.
Læderhandler *Helge Rasmussen*, Ringstedgade 13, Roskilde.
Arkitekt *Jørgen Rosenkjær*, Gyrithe Lemchesvej 7, Lyngby.
Overlærer *Ellen Kærsgaard Sørensen*, Algade 63 C, Roskilde.
Landbrugskonsulent *Erland Thorvardarson*, Tolstrup, Gedved pr. Horsens.

40 års jubilarer

Studenter 1936, spr.

Lærer, fru *Bodil Otto*, f. *Albrechtsen*, Ll. Strandstræde 20, København K.
Studielektor *Else Barner*, Skeltoftevej 74, Lyngby.

Fru *Anne Marie Schou*, f. *Bitsch-Christensen*, Henningsens allé 1, Hellerup.
Fru *Åse Krasillikoff*, f. *Frederiksen*, Lyndby pr. Kr. Hyllinge.
Fængselsinspektør, cand. jur. *Frits Erik Hellborn*, Ridebanevang 11, Gentofte.
Læge, fru *Grethe Eirby*, f. *Holm*, Hobrovej 9, Ålborg.
Overlærer *Ellinor Jensen*, Lehwaldsvej 5 VI-L, Lyngby.
Fru *Dagny Skov Mikkelsen*, f. *Madsen*, Odinsvej 8, Høng.
Redaktør, fru *Kate Heilbo*, f. *Nors*, Vigerslev allé 1 E, København SV.
Børnehaveleder, fru *Ulla Søgren Larsen*, f. *Petersen*, Valbyvej 14, Tåstrup.
Fru *Margrethe Albrechtsen*, f. *Sander*, Tingvej 7, Haslev.
Overlærer *Anna Teglbjærg*, Kontorvej 65, Søborg.

Studenter 1936, matm.

Esther Andersen, afg. v. døden.
Arkitekt *Børge Hvidkjær*, Nørreallé 39, Glostrup.
Amtsskatteinspektør, cand. polit. *Poul Due Jensen*, Tårnvej 322, Rødovre.
Advokat, cand. pharm. *Walther Dybdahl*, Provstevænget 9, Roskilde.
Læge *Bernt Knudsen*, Allehelgensgade 7, Roskilde.
Landsretssagfører *Leif Lauritsen*, Møllergade 24, Svendborg.
Højesteretssagfører *Bent Nebelong*, Strandøre 8 C, København Ø.
Overlæge, dr. med. *Karen Else Nielsen*, Ndr. Strandvej 48, Helsingør.
Fritz Traugott Olsen, afg. v. døden.
Chef rejsefører *Asger Schmidt*, Viajes Cevasa, Calle Quintana 13, Puerto de la Cruz, Tenerifa.
Civilingeniør *Jens Støvring*, Persiennefabriken, Hjärlarp, Sverige.
Overdyrlæge *Svend Thorsen*, Solsortevej 8, Roskilde.

Realister 1936

Børnehaveleder, fru *Lydia Beck Johansen*, f. *Beck*, Solskrænten 38, Valby.
Christian Brønnum-Hansen, afg. v. døden.
Preben Danielsen, afg. v. døden.
Ingeniør *Børge Fleischer*, Sæbyparken 3, Sæby pr. Kr. Hyllinge.
Telegrafmester *Erik Frandsen*, Roslevallé 5, Herlev.
Fru *Else Reitz*, f. *Snedker Hansen*, Vangedevej 106 B, Gentofte.
Arkitekt M.A.A. *Arne Hoff-Møller*, Skomagergade 15, Roskilde.
Kontorchef *Børge Emil Palsov*, Lindbjerg 14, Abenrå.
Harry Lundmark Jørgensen, Bülowsvej 7 A, København F.
Else Knudsen, Esperance allé 3, Charlottenlund.

Lærer *Henning Lund*, Bakkevej 6, Nr. Broby pr. Broby.
 Sundhedsplejerske, fru *Ida Blond*, f. *Marstrand*, Sdr. Landevej 85, Sønderborg.
 Gårdejer, agronom *Jørgen Müller*, Maglegård, Ramsøllille pr. Gadstrup.
 Fabrikant *Ernst Traugott Olsen*, Vinkelvej 9, Roskilde.
Ole John Olsen, Forsythiavej 9, Vindinge Lillevang pr. Roskilde.
 Fru *Kirsten Nygaard Volfing*, f. *Petersen*, Gertsvej 11, København S.
 Ingeniør *Olfert Petersen*, Tårnbjerggårdsvej 3, Allerslev pr. Lejre.
 Landsretssagfører *Christian Rhedin*, Car. Amalievej 32, Lyngby.
Børge Sigwardt, afg. v. døden.
 Læge *Jens Tuxen*, Skrænten 3, Frederikssund.
 Fru *Ellenor Aller*, f. v. *Wittrock*, Kantarellstigen 5, S-15024 Rönninge, Sverige.
 Forvaltningsleder *Mary Ørts*, Eget Bo 13, Roskilde.

25 års jubilarer

Studenter 1951, spr.

Fru *Grete Andreassen*, f. *Augustinussen*, Snebærvej 6, Fløng pr. Hedehusene.
 Sygehjælper, fru *Inger Buus*, Egevej 10, Frølund pr. Korsør.
 Sygeplejerske, fru *Eva Koch*, f. *Carstensen*, M. Bechs allé 65, Hvidovre.
Sigrid Christensen, afg. v. døden.
 Døvelærer, fru *Inga Frederiksen*, f. *Gjerløv-Madsen*, Lillebælts allé 17, Fredericia.
 Oversætter, fru *Nanna Faure*, f. *Green*, Haraldsborgvej 4 C, Roskilde.
 Cand. mag., fru *Hanne Rohde*, f. *Heine*, Kronprinsensvej 8, København F.
 Sekretariatschef, cand. jur. *Frank Hermind*, »Højbo«, Lejre.
Herluf E. Holst, afg. v. døden.
 Fysioterapeut *Bente Jensen*, Lindevangshus 66, Tåstrup.
 Kontorchef *Jørgen Birkegård Jensen*, Klostervang 14, Roskilde.
 Fru *Anne Marie Wanstrup*, f. *Johansen*, Vejrupvej 9, Blommenslyst.
 Expeditionssekretær, cand. polit. *Ole Nic. Koch*, M. Bechs allé 65, Hvidovre.
 Pastor *Henning Trane*, Gudumlund Hovedgård, Gudumlund.
 Cand. jur. *Poul Bertram Larsen*, 1924 Virginia Ave, Mac Lean, Virginia 22101, U.S.A.
 Sygeplejerske, fru *Inge Jensen*, f. *Lundorff*, Egernvænget 124, Nyborg.
 Bibliotekar, fru *Ellen Mærete Matthiessen*, f. *Poulsen*, Risbro 26, Hvidovre.
 Skoleinspektør *Jørgen Schneider*, Lærkevej 16, Roskilde.
 Lærer, fru *Annelise Kjelbo*, f. *Soré*, Harhofsallé 40, Ringsted.
 Forfatteren *Ebbe Traberg*, c/o Muro, Concha Esjoia 43, Madrid 16, Spanien.
 Fru *Inger Marie Finn Larsen*, f. *Vesterholt*, Anholt.

Direktør, fru *Birte Quist-Sørensen*, f. *Værbak*, Morbærvej 6, Roskilde.
Gerda Ingrid Wagner, udvandret til Holland 1952.
 Læge *Morten Worm*, Sct. Bendtsgade 14, Ringsted.
 Lærer, fru *Kirsten Hohwy*, f. *Zøfting-Larsen*, Rudevang 87, Holte.

Studenter 1951, matm.

Læge *Leif Andersen*, Livjærggade 41, København Ø.
 Civilingeniør, lektor *Preben Bagger*, Anemonevej 22, Roskilde.
 Major *Jørgen Bunch*, Ramsdalsvej, Skive.
 Læge *Jørgen Tange Christensen*, Nissastigen 27, 31070 Torup, Sverige.
 Civilingeniør *Poul Randrup Christensen*, Jyllandsallé 99, Højbjerg.
 Dyrilæge *Erik Eriksen*, Ingersvej 33, Charlottenlund.
 Sekretær, fru *Inger Margrethe Christensen*, f. *Gade*, Strandparken 23, Roskilde.
 Statskartograf *Werner Mørkegård Gertsen*, Kæret 6, Strøby.
 Læge *Albert Hald*, Køgevej 73, Tåstrup.
 Overlæge, fru *Birgit Henriksen*, f. *Halling*, Ingeborgsvej 5, Charlottenlund.
 Læge *Henning Riberholt Hansen*, Ingemannsvej 53, Slagelse.
 Kontorchef *Leif Slotsgård Hansen*, Kurveangerstien 76, København S.
 Direktør *Jørgen Ib Hedes*, Nørregade 46, Otterup.
 Seminarieadjunkt *Ejgil Uffe Holm*, Byskovvej 4, Gjedved.
 Lektor *Otto Herskind Jørgensen*, Fårbækvej 8, Egum, Fredericia.
 Lærer, fru *Birthe Nielsen*, f. *Knudsen*, Algade 67, Roskilde.
 Lærer *Aage Kristensen*, Kurvej 4-6, Bagsværd.
 Forstander *Johan Larsen*, Haraldsgade 68, København Ø.
 Lærer, cand. pæd. *Grethe Pedersen*, Leen A 2, Gadevang, Tåstrup.
 Advokat *Mogens Røest-Hansen*, »Højbjergshus«, Kornerup, Roskilde.
 Direktør, cand. polyt. *Holger Schiøler*, »Rødehus«, Højbjergvej 17, Jystrup.
 Civilingeniør *Knud Valbjørn*, Ringvej 1, Nordborg, Als.

Realister 1951

A-klassen:

Proprietær *Ole Erik Andersen*, Teestrupgård, Haslev.
 Fru *Jytte Christophersen*, f. *Bjergfelt*, Østergade 18, Helsingør.
 Trafikflyver *Carl Aage Christensen*, Platanhaven 53, Glostrup.
 Møbelgrosserer *Jens Bjørn Folkmann*, Frederiksborgvej 300, Roskilde.
 Fru *Birgit Zawiza*, f. *Hansen*, Den polske ambassade, Lissabon, Portugal.

Fru *Ruth Simonsen, f. Hansen*, Hovedgaden 80 A, Skibby.
 Ingeniør *Finn Råsten-Jensen*, Dalparken 29, Håvdrup.
 Lærer *Frans Løuschall*, Lupinvej 4, Grønne-mose, Årup.
 Godsejer, forstkandidat *Vilhelm Bruun de Neergaard*, Skjoldnæsholm, Jystrup.
 Fru *Anne Lise Hauger, f. Nielsen*, Abildsvej 24, Virum.
 Fru *Kirsten Faber, f. Svarre Nielsen*, Tvedvan-gen 12, Herlev.
Henning Kjeldgaard, 74 Malvern Rd., Scars-dale, New York 10583, U.S.A.
 Grosserer *Kjell Allerslev Olsen*, Bonderosevej 5, Roskilde.
 Lærer *Poul Rasmussen*, Skolevej 2, Håvdrup.

B-klassen:

Inspektør *Bent Gregor Bjørklev*, Kirkestræde 6, Roskilde.
 Fru *Kirsten Tange Pedersen, f. Christensen*, Nyvej 3, Tisvildeleje.

Fru *Hanne Damgaard, f. Find*, Frederiksborg-vej 197 A, Roskilde.
 Fru *Hanne Merete Bruun de Neergaard, f. Frellsen*, Skjoldnæsholm, Jystrup.
 Journalist *Johannes Holst*, Stettinstræde 7, Dragør.
 European assistent, fru *Dorte O'Hanlon, f. Jes-persen*, 62 Athenaeum Rd, Whetstone, Lon-don N 20, England.
 Fru *Birthe Maas, f. Kolbe*, Snebærvej 19, Ros-kilde.
 Lærer *Stig Kristensen*, Rådmandsvej 11, Skæl-skør.
 Fru *Anni Værbak, f. Neess*, Bellingevej 5, Ny-købing F.
 Lærer *Erik Damgaard Nielsen*, Have Borupvej 13, St. Merløse.
 Gårdejer *Knud Nielsen*, Nybyvej 1, Tølløse.
 Direktør *Helge Otto*, Gartnervænget 5, Kalund-borg.
 Laborant, fru *Ellen Ørsted Pedersen, f. Schack-Bondesen*, Pilegårdsvej 9, Tokkerup pr. Lejre.

KILDEKALK

Roskildenser-Samfundet fylder 60 år

Det var den 28. oktober 1916, at vort Samfund så dagens lys. Det skete i Katedralskolens gamle solennitetssal om eftermiddagen efter skolens sædvanlige lovsang.

Der var mødt 150 gamle elever op til begiven-heden, og man valgte Samfundets første besty-relse med stiftamtmand, kammerherre *W. Ox-holm* som formand og lensgreve *Ahlefeldt-Laurvig* som næstformand.

I den første bestyrelse havde også en ung stud. juris ved navn *Holger Rørdam* som yngste medlem fået sæde. At der var tale om en frem-tidig formand og æresmedlem var den dag skjult for alle.

60 år er intet jubilæum, og tiden er just ikke til at fejre noget synderligt for; men vil vi handle i stifternes ånd, kunne mindet om hin dag måske inspirere os til at støtte vore unge gennem tilskud til Studie- og uddannelsesfon-den. Derom vil man kunne læse andetsteds her i skriftet.

Kontingent

Arskontingentet til Roskildenser-Samfundet er 30 kr.

De første 8 årgange (efter afgang fra Roskilde Katedralskole) betaler dog kun 10 kr. årligt.

Livsvarigt medlemskab koster 400 kr. én gang for alle.

Vi beder læserne benytte det vedlagte giroind-betalingskort.

Bidrag til Studie- og uddannelsesfonden kan sendes ved hjælp af samme girokort. Skulle livsvarige medlemmer ønske at støtte denne fond, anføres alene beløbet ud for teksten om fonden på kortets bagside.

Henvendelser til

Roskildenser-Samfundet

sendes til sekretæren: *Inge Winther*, Skomager-gade 3, 4000 Roskilde. Tlf. 03 - 35 65 02.

Samfundets girokontonr. er: 2 00 71 50.

Lys idé fra Helsingør

»Der er ej verden uden for Verona«, sagde Ro-meo som bekendt, - men lad os alligevel fri-modigt indrømme, når man har fået gode ideer andre steder end netop i Roskilde - og på Katedralskolen.

To adjunker, Steen Christensen og Bent Chri-stensen, ved Helsingør Gymnasium, har startet et lille skrift, SPECTATOR, der udelukkende benytter sig af det latinske sprog. Med hvert nummer følger dog en ordliste, så man kan få støtte til en vakkende hukommelse.

Et nummer af SPECTATOR omfatter 16 sider

i A 5-format med tekst og tegninger. Man finder deri anmeldelser, interviews, vittser, læserbreve, krydsordsopgaver etc. Udover dette tidsskrift udgiver redaktionen latinske tekstudgaver til skolens interne brug; denne del af virksomheden er af praktiske grunde strengt belagt med COPYRIGHT.

Skulle der blandt læserne af ROARS KILDE være nogle, der med Per Degn ikke vil undvære den latin, man har lært, kunne man muligvis gøre sig selv den glæde at beskue latinen i dens moderne nyttevirkning. Man behøver blot at henvende sig hos en af redaktørerne. Adressen er jo allerede opgivet.

INDHOLD

Generalforsamlingen	1
For vor egen skyld – eller for de andres?	2
Fra klerkeby til undervisningsby	3
Modersmål og muddermål (Lektor Svend Heuer) ..	12
Generalforsamlingen den 1.11.1975	14
Års- og jubilærfesten 1975	15
Festen for de sidste fem årgange	17
Dimission på Roskilde Katedralskole	17
Dimittendfesten 1976	19
Nyt bestyrelsesmedlem	19
Roskildenser-Samfundets bestyrelse	20
Jubilærer 1976	20
Kildekalk	23

OMSLAGSTEGNING:

Rådhuset i Roskilde
(tårnet hørte oprindeligt til Sct. Laurentii Kirke)

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet

Redaktionsudvalg: Grete Sieck, Fl. Vessel og Ernst Willumsen (ansvarsh.)

Redaktørens adresse: Nyvej 12 A, 1851 København V.

Tlf. (01) 31 31 61